

SLOVENSKI LIST

Naročnina: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50; Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

PERIODICO DE LA COLECTIVIDAD YUGOESLAVA

Dirección y Administración: Gral. César Díaz 1657, U. T. 59-3667 Bs. Aires

AÑO (Leto) VIII.

BUENOS AIRES, 5. DE JUNIO (JUNIJA) DE 1937 No. (Štev.) 22

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

LIST IZHAJA OB SOBOTAH
Rokopisi se ne vračajo

DRUGA PETLETKA

Letos poteka deseto leto ruskega načrtnega gospodarstva. Na Ruskem — in morda še kje drugje — je mnogo ljudi, ki zapadajo v ekstatično navdušenje, če le slišijo besedo "petletka". Zanje je ta beseda nekaka čarobna formula in zanesljivo jamstvo, da bodo sovjeti ob koncu drugega petletnega razdobja dosegli vse one milijonske številke proizvodstva, ki so si jih bili postavili v delovni načrt, da bodo kmalu dohiteli in prehiteli industrijo zapada ter ustvarili take prilike, ki bodo vzgled vsem ostalim narodom. Toda razumljivo je, da je nadaljni razvoj in napredek združen z vse večjimi težkočami; nego je bilo udarjanje temeljev v teku prve petletke. Za prvo petletje so bili v Moskvi precej skeptični in so si zato izdelali dovolj skromen načrt, ki so ga izvršili po velikem že v štirih letih, peto leto pa so porabili, da so v nekaterih zaostalih panogah dosegli načrtno številke.

Ne more se zanikati, da so dosegli lepe uspehe, ako jih merimo z ruskim merilom. Potovalci iz Evrope in Amerike so soglasno potrdili navdušenje, ki je prevzelo vse prebivalstvo, ko se je opazilo, da se polagoma le zvišuje bedni življenjski standard ruskega človeka, ki se je nato s podvojenjo silo in s še večjimi žrtvami popolnoma predal idealu gradnje novega gospodarskega ustroja. Posebno mladina, doraščajoča v bezprimerni bedi revolucije, in meščanske vojne, je občutila zboljšanje kot velikanski napredek in se s pravim fanatizmom vrgla na delo. Toda ljudskih množic niti najspretnejša propaganda ne more držati stalno v visoki napetosti in to dejstvo se že opazja pri drugi petletki, ko se cele panoge gospodarstva redno zaostajale za načrtnimi številkami. Še slabši je postal položaj, ko se je drugod pokazala nekaka hipertrofija uspeha. Kar seveda še bolj ruši ravnotežje organskega razvoja.

Pred nedavnim sta osrednji izvršilni odbor (CIK) in svet narodnih komisarjev proučevala načrt za delovno leto 1937 in pri tem ocenjevala bilanco preteklega leta. Uradno poročilo je zopet trdilo, da je bil načrt v preteklem letu izvršen za 98%, vendar je v uspehu precej vrzeli in to ravno v najpomembnejših panogah. Ta izpadek je dal dovolj materiala za uničujočo, često ne povsem neumestno kritiko.

Nima pomena iztrgati iz načrta posamezne panoge ter na njih osnovati hvalo ali grajo, kajti načrt sam je ogromna knjiga, katere posamezne dele razumejo samo strokovnjaki. Labirint števil naravnost ubija s svojo ogromnostjo in povprečen državljan lahko ocenjuje uspeh načrta samo iz tega, kako se je izpremenilo njegovo življenje na boljše ali na slabše. To se zdi da je tudi edino pravo merilo ter nekaka aritmetična sredina med pretirano hvalo in uničujočo kritiko.

Predvsem je dejstvo, da so si sovjeti ustvarili močno težko indu-

Nevarni zapletljaji so za nami

ŠPANSKA VLADNA LETALA SO PRI IBIZI BOMBARDIRALA NEMŠKO KRIŽARKO "DEUTSCHLAND", KER JE STRELJALA PROTI NJIM, TER SO UBILO 23 MOŽ POSADKE IN JIH 83 RANILA — PET NEMŠKIH VOJNIH LADIJ JE V MAŠČEVANJE OBSTRELJEVALO ALMERIJO

Nevarni zapletljaji, ki so ne samo poklenim črnogledom, kateri vsak teden sproti napovedujejo skorajšnjo katastrofo, marveč tudi resnim ljudem ustvarili hude skrbi, so se odigrali v preteklih dneh v španskih vodah.

Nemci so se že nekaj časa pritoževali, da španska vladna letala preveč letajo nad njihovimi vojnimi ladjami, ki so bile poslane v Španijo, da vršijo tam kontrolo v imenu londonskega odbora za nevmešavanje, Španci pa so naglašali, da je takšno nezaupno nadziranje nemškega brodogoja povsem upravičeno, ker da nemške vojne ladje sodelujejo z revolucionarji. Prejšnji teden se je zgodilo, da je admiral Schel, poveljnik nemškega brodogoja v španskih vodah, poslal Indaleciu Prieto, ministru za državno obrambo v Valenciji, rezek telegram v katerem mu je naznanjal, da bodo njegove vojne ladje streljale proti vsakemu letalu, katero se jim bo bližalo. Indalecio Prieto je odgovoril, da si valencijska vlada pridruže pravico bombardirati revolucionarna пристanišča, v katerih nimajo tuje vojne ladje nobenega posla, Nemci pa da bodo lahko brez skrbi križarili deset milj daleč od obrežja, kjer imajo vršiti kontrolo po navodilih iz Londona.

Ta dva telegrama sta bila kakor bliskanje, ki je naznanjalo bližnje grmenje. In res je grmelo že naslednjega dne, t.j. preteklo soboto. Dve vladni letali sta prišli nad revolucionarno pristanišče Ibizu, na Balearskih otokih, in nemška križarka "Deutschland", ki se je tam nahajala, je začela streljati nanju. Letali sta odgovorila na napad ter vrgli na križarko štiri bombe, ki so zadele svoj cilj; na krovu je nastal požar in radi drobcev in plamenov

strij, ki je temelj za obrambo države in ki bi ja nekdanja Rusija še dolgo ni imela v takem obsegu. Sovjeti se sedaj popolnoma neodvisni, kar se tiče potreb vojske in ker zahteva moderna vojaška tehnika dovršeno industrijo, si lahko predstavljamo, kako velika mora biti slednja, da zadovoljuje vse potrebe orjaške sovjetske vojske ne samo v miru, ampak tudi za primer dejanskega spopada. Velike logike je v tem, da so si sovjeti ustvarili najprej sredstva za obrambo, da lahko pod njihovo zaščito grade svoje gospodarstvo po načrtu. V zvezi s tem se je razvila prav velika strojna industrija, ki je dosegla tako visoko stopnjo, da Rusija dobavlja Turčiji stroje za veliki anatolski tekstilni kombinat. Znano je, da so tekstilni stroji, poleg tiskarskih, najpreciznejši izdelki, ki jih lahko izdelata le industrija visoke kakovosti.

Lahka industrija, ki proizvaja predmete vsakdanje potrebe, pa je daleč zaostala za težko, saj ne more zadovoljiti povpraševanju niti glede dovoljene množine, niti glede

je 23 mož posadke izgubilo življenje, 83 pa jih je bilo ranjenih. Ogenj so pogasili in ker ladja sama ni bila prehudu poškodovana, je brž krenila proti Gibraltarju, kjer je izkrcala ranjence.

Lahko si predstavljamo, kakšen odmev je našla vest o tem dogodku v Nemčiji. Hitler je brž sklicel vlado in po vsem svetu so z napestostjo in bojznanjo pričakovali, kaj se bo zgodilo. Mnogi so se vpraševali, ali ni ta dogodek morda ona nevarna iskra, radi katere se bo razletel "evropski sod smodnika"? Vse je kazalo, da preživlja Evropa odločilne ure.

V pondeljek se je napetost še povečala. V zgodnjih jutranjih urah, ko so prebivalci španskega pristanišča Almerije, ki je v vladnih rokah, še spali, je privozilo v tamošnje vode pet nemških vojni ladij, ki so brez predhodnega opozorila začele obstreljevati pristanišče in mesto. Med prebivalstvom, ki si prvi hip ni moglo razlagati strašnih zaporednih eksplozij, je nastala velika panika; napol oblečeni so ljudje bežali iz hiš in drli po ulicah iz mesta, da se izognejo smrti. Mnoge hiše so se zrušile, na več krajih je začelo goreti, mnogo oseb je bilo ubitih in še več ranjenih. Ko so nemške vojne ladje svoje uničevalno delo opravile, so spet krenile na odprto morje.

Kaj, ali bo vojna? — so se izpraševali ljudje, ko je šla po svetu vest, da Nemci obstreljujejo špansko mesto. Položaj je bil več ko resen in če ni prišlo do hujšega, se je treba menda zahvaliti Angležem in Francozom, katerih diplomati so na levo in desno priporočali hladnokrvnost. Nemčiji so sporočili, da zelo obžalujejo dejanje, ki so ga izvršile njene vojne ladje in to

zahtevane kakovosti. Zlasti v zadnjem oziru so pritožbe vsesplošne. Vendar pa se stanje zboljšuje in večini Rusov je za sedaj že dovolj, da se ti predmeti sploh že dobe, najsi so tudi nedostatni. Toda predmetov vsakdanje potrebe je na tisoče vrst in načrt predvideva po vrstnem redu najprej najpotrebnejše.

Države, ki imajo s sovjeti obrambne pogodbe pa tudi one, ki z njimi niso v dobrih odnosih, sledje razvoju ruske teške industrije z umevno pozornostjo. Vidi se, da je prva skupina zadovoljna, druga pa je v skrbeh. Obe pa vesta, da je udarna sila ruske vojske zelo obremenjena s silno dezorganizacijo transporta, tako glede potov, kakor glede prevoznih sredstev. Sovjeti so se najprej vrgli na Daljni vzhod, da si tam zavarujejo hrbet in sodeč po velikanskih fizičnih in gmotnih naporih so stvar prilično uredili. Iz razumljivih razlogov pa objavljena bilanca molči o kilometrih novih azijskih prog.

Da se razširijo prometna sredstva so sovjeti obrnili glavno pozornost na vodna pota, kajti slednja se da-

tembolj, ker Almeria ni utrjeno mesto; v Valenciji pa so pritiskali na vlado, da se ne bi spet skušala revanširati in s tem še povečati nevarnost, da se španska vojna razširi tudi preko španskih mej.

Ta prizadevanja niso bila brez uspeha. Nemška vlada je objavila uradno obvestilo, da smatra incident za zaključen in Španci so morali toliko popustiti, da niso te nevarne zadeve spravili niti pred Društvo narodov, kakor so sprva nameravali. Evropa je spet premostila hudo nevarnost. V tem je pa tudi zgovoren dokaz, da Evropa vojne ne mara, vsaj za sedaj še ne, saj bi sicer takšne izredne prilike za izpraviitev svojih zalog ne pustila kar tako mimo...

Ker je bila tudi neka italijanska ladja pred nedavnim napadena od španskih vladnih letal, so tudi Italijani z Nemci vred sporočili londonskemu odboru za nevmešavanje, da pri kontroli v španskih vodah ne bodo več sodelovali s svojimi vojnimi ladjami, dokler se jim ne zajamči varnost. V zvezi s špansko državljansko vojno in v zvezi tudi s temi dogodki, ki smo jih pravkar opisali, so Angleži izdelali nov načrt, po katerem naj bi se končno vendarle dosegla resnična nevtralnost, ki naj bi Špancem omogočila, da sami uredijo svoje račune in svojo državo, kakor morejo in znajo.

Koliko uspeha bodo imela ta nova miroljubna prizadevanja londonske vlade, še ne vemo. Izgleda pa menda niso najboljši, ker se po zadnjih vesteh v italijanskih lukah spet vkravajo "prostovoljci", namenjeni v Španijo. In baš te dni so se tudi vrnili prvi italijanski ranjenci s španskih bojišč. Fašistični tisk jih proslavlja kot junake.

lo urediti z manjšimi stroški in v krajšem času, nego enako gosta mreža železnice. Če pomislimo, da ima SSSR za svoje ozemlje dvajsetkrat manj železnice nego Zedinjene države, bomo razumeli koliko dela še čaka Rusijo in zakaj so se sovjeti lotili prvenstveno vodnih potov. To je pač najhitrejša možnost, da pribavijo armadi in rastočemu prometu vsaj nekaj nadomestek za nedostajajoče železnice.

Kar se tiče izkoriščanja zemeljskih bogastev, stopa Rusija polagoma v prve vrste svetovnih producentov. Seveda je še daleč od tega, da bi v proizvodstvu premoaga, železa in jekla prekosila stare industrijske države, v ostalih kovinah je kajpada še bolj zaostala, saj je celo glede nafte precej za svetovnimi producenti. Pri organskem razvoju pa bo v nekoliko letih tudi v teh panogah razvila možnost, kakršnih nima nobena druga država. Notranji promet je zrastel do neverjetnih števil in prometna sredstva mu skoroda niso kos. Zato često čujemo o železniških nesrečah.

RAZNE VESTI

Mussolini postaja pristaš omejitve oboroževanja. Sprejel je pretekle dni nekatere ameriške novinarje ter jim izjavil, da bo svet doživel strahovito vojno ali pa strašen gospodarski polom, če se sedanje oboroževalno tekmovanje ne omeji. Dejal je, da bi moral v ta namen sklicati posebno mednarodno konferenco tak ugleden državnik, kakor je Roosevelt. To nepričakovano Mussolinijevo miroljubnost pri pisujejo novi politiki Anglije, ki se je začela tako orjaško oboroževati, da gospodarsko šibka Italija ne more niti daleč tekmovati z njo.

Nemčija preživlja hude gospodarske težave ter je v iskanju poti, ki naj bi jo iz njih rešile, poslala v Pariz svojega ministra za narodno gospodarstvo dr. Schaхта. Francozi so baje obljubili Nemcem gospodarsko pomoč, če bo Hitlerjeva vlada sodelovala v zmanjšanju politiki z njimi in z Angleži ter zrahljala svoje vezi z Italijo.

V Barceloni, v poslopu obrambnega sveta, so odkrili tajno radio-postajo, katero so uporabljali anarhisti in organizacija C.N.T. za vzdrževanje zvez s kraji, ki so v rokah teh skupin. V poslopu so našli tudi pripravo za pomranjenje potnih listov. Osumljence so prijeli.

Nemški letalci Wandel, Kinzle in Schultz, ki so bili v Bilbao obsojeni na smrt, so bili zamenjeni za dva ruska letalca in enega francoskega poročevalca.

V Moskvi se je ustrelil podkomisar narodne brambe, Jan Hamarnik. Kakor poročajo, je bil Hamarnik vodja zarote, ki je imela namen zrušiti Stalina. Zarotniki so imeli v Kijevu, Harkovu, Petrogradu in Kremlju, v Moskvi, med posadkami svoje privržence.

Nemški general von Blomberg ki je v torek prispel v Italijo, je bil na lile-torskem letališču sprejet od Mussolinija. Sprejet je bil tudi v avdienci pri kralju, na Kvirinalu. Temu posetu pripisujejo veliko važnost, spričo dogodkov v Španiji.

500 Italijanov, ki so bili ranjeni v Španiji, se je v sredo izkrcalo v Neaplju. Med njimi je deset težko ranjenih. Oblasti so te dni objavile tudi imena 28 legionarjev, ki so padli v Malagi. Listi jih proslavljajo kot "junake, ki so padli v častnem boju proti boljševizmu".

GENERAL MOLA SE JE UBIL

Poveljnik španske revolucionarne vojske, ki je operirala proti Bilbao, general Mola, po Francu najbolj ugledni izmed vstajskih španskih generalov, se je v četrtek ubil, ko je letalo, v katerem se je vozil z nekaterimi spremljvalci, radi megle treščilo v neki grič ter se razbilo. Za revolucionarno vojsko pomeni njegova smrt veliko zgubo, saj je bil takorekoč edini izmed upornih poveljnikov, ki je na bojišču imel vidne uspehe.

V splošnem bo za sovjete tudi uspeh druge petletke zadovoljiv. Veliki napori ne morejo ostati brez učinka.

Argentinske vesti

PRIPRAVE ZA PREDSEDNIŠKE VOLITVE

Radikali in socialisti so že določili svoje kandidate, konvencija konservativne stranke, ki bo izbrala kandidata za konkordanco, se bo vršila v kratkem

Bližajo se predsedniške volitve in v strankah, kjer je, kakor smo svoj čas pisali, še pred nedavnim izgledalo, da se prav nič ne brigajo za ta važen dogodek v življenju republike, je naenkrat začelo živahno vrvenje.

Prejšnji petek se je sestala glavna skupščina radikalne stranke v gledališču "Coliseo" in na zborovanju, ki mu je predsedoval dr. Pueyrredón, je bil soglasno izvoljen za radikalnega kandidata na predsedniško mesto bivši državni predsednik dr. Marcelo T. de Alvear, za podpredsedniško mesto pa dr. Enrique Mosca.

V soboto pa so zborovali socialisti od "Casa del Pueblo". Radi splošnega položaja v deželi in še bolj radi sporov, ki so stranko razdvojili, so nekateri zastopniki socialističnih organizacij predlagali, naj bi stranka volila skupno z radikali. Predlog pa je bil z veliko večino — z 221 glasovi proti 4 — zavržen in je zato skupščina določila lastne kandidate dr. Nicolase Repetta za predsedniško, dr. Artura Orgaza pa za podpredsedniško.

Nacionalni demokrati oziroma konservativci so se, kakor izgleda, zedinili končno, da bodo glasovali za sedanjega finančnega ministra dr. Ortiza, ki naj bi postal Justov naslednik in so torej padle v vodo razne kombinacije, po katerih naj bi stranka kandidirala na predsedniško mesto dr. Mela, dr. Galla, dr. Fresco itd. Glede podpredsedniškega mesta pa se vodijo v stranki precej ostri boji med dvema skupinama; ena bi rada sedanjega poljedelškega ministra dr. Cárcana določila za podpredsedniškega kandidata, druga pa se poganja za Patron Costasa. Odločila bo o tem skupščina stranke ki se bo v kratkem vršila. Izgleda, da bodo prevladali oni, ki kandidirajo dr. Cárcana, ker se tudi antipersonalisti s to kandidaturo popolnoma strinjajo.

Volilni boj obeta biti precej hud. Nasproti si bosta stali prav za prav le dve stranki: radikalna in konservativna, ki sta že potegnili za seboj nekatere manjše politične skupine; z radikali bodo glasovali takozvani delavski socialisti, napredni demokrati, "Concepción Obrera" ter nekatere stranke v pokrajinah, konservativne kandidate pa bodo podprli antipersonalisti in neodvisni socialisti.

Kdo bo zmagal, ni lahko ugibati. Radikali zatrjujejo, da imajo povsod mnogo pristašev, konservativci pa imajo skoro ves državni aparat

v svojih rokah in pa — če hočemo biti okritosrčni — tudi nekatere uspehe, posebno gospodarske in finančne narave, s katerimi se ponaša sedanja njihova vlada, čeprav je te uspehe v mnogem omogočilo splošno boljšanje prilik v svetu.

PO 32 LETIH...

Po 32 letih se je spet enkrat zgodilo, da je vlada predložila parlamentu državni proračun v po zakonu predpisanem roku, t. j. do konca meseca maja. Odkar je bil za devni zakon leta 1870. odobren, se je ta čudež dogodil samo štirikrat in letos petič Seveda je do dogodek po pravici zaslužil obširne komentarje tukajšnjega tiska.

Predloženi proračun predvideva 842.522.100 pesov ozdatkov in ravno toliko dohodkov ter je torej popolnoma uravnovesen. Proračun je za 8.589.900 pesov višji od lanskega.

NOVA CESTA V CORDOBA

Kakor smo že javili, se danes na slavnosten način otvori nova tlakovana cesta, ki bo vezala Buenos Aires in Córdoba. Cesto bo otvoril državni predsednik, ki se bo z avtom peljal iz Olivosa v Córdoba, kamor prispe še tekom dneva. V Córdoba pripravljajo prvemu mandatarju velik sprejem.

IZVOZ SE JE MOČNO POVEČAL

Letošnji izvoz iz Argentine je več ko izreden. V prvih štirih mesecih je republika eksportirala za 1.513.027.000 pesov blaga, dočim je lani ob istem času znašal celokupni izvoz 864.383.000 pesov, kar pomeni, da se je izvoz letos povečal za skoro sedemdeset od sto.

TUDI ROMUNSKA JE ODLIKOVALA SAAVEDRO LAMASA

Rumunski odpravnik poslov g. Anastasiu je prejšnji petek v posebni avdijenci izročil argentinskemu zunanjemu ministru ddr. Saavedri Lamasu red "Romunske zvezde", s katerim ga je bukareštanska vlada odlikovala za zasluge, ki jih je pridobil pri utrjevanju svetovnega miru.

JAVNA DELA V MESTU

Lepo avenido Parral bodo podaljšali oziroma jo razširili tudi v onem delu, ki gre od Neuquena do Primere Junte. V to svrhu bodo razlitali za 2.438 kvadr. metrov zemljišča ob ulici Rojas.

Dela za avenido Julio A. Roca, t. j. za takozvano "južno avenido" bodo nadaljevali proti ulici Belgrano. Občina je že vplačala 4.112.700 pesov za razlaščena zemljišča in poslopja, ki jih bodo morali stanovalec izprazniti tekom 20 dni.

Modernizacija mesta požira ogromne vsote, pa ni čudno, če se v zvezi s tem čitajo in slišajo tudi

mnogi prikriti komentarji. Tako se mnogi vprašujejo, kako je mogoče, da so nekatere bolnišnice zelo zanemarjene ter se borijo z velikimi denarnimi stiskami, če pa ima občina toliko denarja za to, da podira mnogonadstropne palače v središču mesta...

ARGENTINSKO POSLANIŠTVO V ŠPANJI ZAPRTO

Argentinsko poslanništvo, ki se je nahajalo v San Juan de Luz ob Francoski meji, je zaprlo svoje urade in poslanik Garcia Mansilla se je odpeljal proti Buenos Airesu. Posle bo vodil tajnik poslanstva, ki se je nastanil v Bayonneu, na Francoskem.

VAL POTEGNIL VEČ DELAVCEV V MORJE

V Comodoru Rivadaviji je na pomolu delalo več delavcev, ko je loviti val udaril čez pomol ter potegnil nekatere s seboj v morje. Delavcem so brž prihiteli na pomoč mornarji, katerim se je posrečilo rešiti vse, razen dveh. Enega utopljenca, katerega še niso mogli identificirati, so našli, truplo drugega pa še ne. Pogrešani se imenuje Petar Busekić in, kakor izgleda, je Jugoslovan.

DRUŽINA NAŠLA SMRT V REKI

Pri Islas Carabelas se je prevrnil čoln, v katerem so se vozili 28-letni Angel Lovita, Americo Lovita, star 4 leta, Maria Lovita ter njen oče José Alota, star 71 let. Padli so vodo in vsi štirje utonili. Truplo Marije Lovite do sedaj še ni našli.

DRZEN VLOM V PATERNALESKO ZLATARNO

Prejšnji teden so drzni vlomilci obiskali Federjevo zlatarno na Paternalu, Av. San Martin 2591. Odnesli so iz nje več sto ur, uhanov, prstanov in drugih dragocenosti. Prišli so v trgovino po široki kanalizacijski cevi Maldonada. Komisarja štev. 29, katera vodi preiskavo, pravi, da morajo biti vlomilci neklieni zločinci in po vsej priliki tujei, ker da Argentine nimajo takne spretnosti, kakor so jo pokazali nezaželjeni obiskovalci Federjeve zlatarne.

PRVA SLOVESKA KROJAČNICA

LEOPOLD UŠAJ

Ob svoji deseti obletnici vam je porok, da boste vedno in v vsakem oziru najbolje posreženi.

GARMENDIA 4947 — Bs. Aires

ROPARJI NAPADLI VLAK

Pet našemljenih tolovajev je v torek vdrl med postajama Ganedo in La Paloma v poštini voz vlaka FCC. N.A., v Chacu, ustrahovalo z revolverji uslužbenca, pobralo okrog 70 tisoč pesov v denarnih pismih drugih vrednostih. Ko so to opravili, so vrgli železno blagajno skozi okno, nato pa potegnili za zasilno zavoro in še preden se je vlak popolnoma ustavil, so poskakali njega in izginili v goščavo. Policija je pozneje ugotovila, da so tolovaji vstopili v vlak v Ganedu, kot navadni potniki, po izvršenem drznem napadu pa so pobegnili v avtom, ki sta bila v bližini. Policija si prizadeva, da bi jih dobila v roke. Delo so ji tolovaji otežkočili, ker so bili tako previdni da so prezali telefonske žice.

AVTO POVOZIL ŠTIRI OSEBE

V nedeljo se je dogodila nenavadna nesreča na poti med Figueiro in Arroyo Secom pri Rosariu. Na kamijonu so se vozili po tej poti štiri osebe. Koj je kamijon dohitel neke kolesarje, se jim je hotel ogniti, a je voznik tako neprevidno zaokrenil vozilo, da se je prevrnilo in so vsi štirje potniki zleteli na cesto. Baš tedaj je pridrel po poti osebni avto nekega Tomasa Escudera in je vse štiri osebe do smrti povozil. Escudero vozila niti ustavil ni, marveč je skušal pobegniti, kar se mu pa ni posrečilo. Ko je privozil v Pergamino, ga je prijel policija in spravila v ječo.

VSAKEMU POL-

Čitatelji se bodo še spominjali one pravde, ki je nastala med mladim fantom, ki je bil pri lanski božični loteriji zadel "ta veliko" ter med njegovo zaročenko oziroma njenim očetom, kateremu je bil obljubil polovico denarja, če bi se sreča obenj obregnila, a se je pozneje premislil, ko se je to res zgodilo. Stvar je prišla pred sodnijo, ki je sedaj izrekla končno veljavno sodbo: fantu pol in dekletu pol. Če bo torej mladi mož hotel spraviti glavni dobiček spet skupaj, mu pač ne bo kazalo nič drugega, nego da se z de-

Slovenskim staršem

Šolsko društvo na Paternalu naznanja, da dobivajo odslej otroci onih staršev, ki to žele, v slovenski šoli tudi hrano in sicer zajutrek, kosilo in popoldansko okrepčilo, vse to za skromen mesečni prispevek. Za starše je to velikoga pomena, ker na ta način lahko puste otroke ves dan, od jutra do večera, v varnih rokah Vsa potrebna pojasnila daje Šolsko društvo, Paz Soldán 4924, kamor naj se starši obrnejo. Vpišejo se lahko tudi takšni otroci, ki doslej še niso obiskovali slovensko šolo oziroma tečajev za materinščino.

kletom pomoči — seveda, če ga bo še marala po vsem onem, kar se je zgodilo in po razsodbi sodišča, ki ji je prisodilo lepih 47 tisočakov.

15 LET JEČE ZA 210 PESOV

28-letni Julio Luro je gospodarja penziona, v katerem je živel, plačal s čekom, ki je bil falzificiran. Stvar je prišla pred sodišče, ki je te dni v prizivni razsodbi obsodilo Luro na 15 let ječe, od katerih bo moral nedolžen čas presedeti v južnem delu republike.

POSTANI IN OSTANI ČLAN SLOVENSKE ŠOLE NA PATERNALU!

Redni člani plačajo najmanj \$ 6.— na leto, podporni pa vsaj \$ 2.— na leto. Hvaležno se sprejemajo tudi manjši darovi.

Restavrant - Parilla

In pivo za družine (familiar)

FIORDELLI

Pripravno za bankete — Poseben pokrit prostor na dvorišču. Odprto čez dan in ponoči

Av. SAN MARTIN 2688
U. T. 59-1656

Prvi ste vi!

V zadnjih mesecih se je krog naših klientov jako povečal in dnevno prejemo od njih zahvalna pisma, ker so bili njih bančni posli pri nas POCENI, HITRO in NAJTOČNEJE izvršeni.

TO JE NAŠE NAJVEČJE ZADOŠČENJE

ker je v PRVEM REDU ZADOVOLJNOST klientov, kateri poslujejo z nami dokaz, da boste tudi Vi postreženi kakor želite in zaslužite

NOBEDEN BOLJŠI kot
SLOVENSKI ODDELEK
na

BANCO HOLANDÉS UNIDO

SOCURSAL BUENOS AIRES

Centrala:

CANGALLO 360

Podružnica:

CORRIENTES 1900

DENARNA NAKAZILA — HRANILNICA — PRODAJA VOŠTILSKOV — IZSELJENSKA POŠTA (Postrestan

Agencija

PUTNIK

SAN MARTIN 345/1
BUENOS AIRES
U. T. 31 - 8759

Samo pri nas dobite najceneje ladijske listke

Prodaja listkov za Jugoslavijo, Italijo in vse druge dežele. Vsakemu potniku preskrbimo kabino in druge ugodnosti. Preskrbimo popolnoma brezplačno tudi vse potrebne dokumente.

Ako rabite kake dokumente, pravde ali pravno zaščito, obrnite se na

AGENCIJO "PUTNIK"

Lastnik: Anton Kolungja

Vesti iz organizacij

Tudi mišljenje katoličanov je deljeno

Danes, ko se ves svet bje za fašistično in protifašistično moralo, so se tudi katoličani razdelili v dva tabora.

V zadnji številki smo objavili članek profesorja Koebecka, ki nazorno prikazuje, kdo je v prvi vrsti kriv španske državljanske vojne in s kom je potegnila večina katoličanov in duhovnikov.

Ljubljanski "Slovenec", ki je odkrito na strani španskih fašistov prinesel po objavi zgoraj omenjenega članka, izjavo "Slov. kat. akademske zveze", ki da odločno protestira proti takemu pisanju omenjenega katoliškega profesorja.

Zanimivo je, da je ravno tiste dni tudi italijanski fašistični list "Regime fascista" silovito napadel bivšega voditelja ital. kat. ljudske stranke, Don Sturza, ki se nahaja v Londonu in je javno na strani španske ljudske vlade. Omenjeni list ga zato imenuje "belega boljše-vika".

Malo poprej je pa v Parizu izjavil katoliški tednik "Sept" objavil izjavo ministrskega predsednika Bluma, ki v njej pravi, da sodelovanje katoličanov z vlado ljudske fronte ni samo možno, temveč tudi željeno, pa so se proti listu silovito zagnali katoliški desničarji, ki jim načeluje neki general, in imajo svoj dnevnik "Efferation National Catholique". Ker zgoraj omenjeni tednik, ki ga izdajajo dominikanci, ni odgovarjal katoliškemu fašizmu, jim je odgovoril sam pariški nadškof in kardinal, ki je dejal, da je v gotovih stvareh potrebna enotnost, v dvomljivih svoboda, v vseh pa ljubezen.

Prav tako prihajajo poročila iz Nemčije, da mnoge duhovnike, ki niso solidarni s Hitlerjevim režimom, zapirajo in preganjajo ter jih vlada dolži celo zveze s komunisti. Českoslovaški katoliški tisk zelo strpno piše o sovjetski Rusiji, medtem ko jo vodilni jugoslovanski tisk obsiplje z ognjem in žveplom.

Tako so se katoličani po vsem svetu odločili za fašiste in proti-

fašiste. Mnogi visoki cerkveni krogi in politiki so mnenja, da je fašizem za katoličane manjše zlo kot pa protifašizem, je pa njih glas le samo glas upijočega v puščavi...

Značilno je dejstvo, da krščanski strokovni in delavski listi v Ljubljani simpatizirajo s špansko ljudsko vlado, medtem ko "Slovenec", ki je vodilni list slovenskih katoličanov, simpatizira z generalom Frankom ter piše, da je bil Franco zelo neroden v politiki, ker ni znal pridobiti na svojo stran katoliških Baskov, ki se kaor levi borijo na strani vladnih.

Obenem pa Slovenec odločno piše proti bivšemu režimu doma, ki da je bil fašistični in da bi rad ponovno zavladal po fašistični metodi.

Sedaj se pa spoznaj čе moreš?

Stvar je čisto enostavna: Katoliški voditelji odklanjajo vse, kar ne sloni na katoliški ideologiji, oziroma kar škoduje njihovim interesom. Kapitalisti sicer verujejo v edinega boga, ki je denar, in prav tako tudi fašizem, vendar cerkvi niso nenaklonjeni, rabijo jo samo, da jim vzgaja v božjem strahu udano ljudstvo, ki ga izrabljajo v svoje nečedne politične in koristolovske name-ne.

Tega pa se bolj in bolj zavedajo tudi katoličani in so se zato odločili za sodelovanje z vsemi, ki so ponižani in razžaljeni. Prepričani so, da kar je v njih poštenega in koristnega za človeško družbo, ne morejo izgubiti, pač pa lahko s tem še druge obogatijo. Morda so prav tistega mnenja tudi takozvani neverniki a slednjič bo pri vseh zmagala pravica in resnica.

Tudi katoličani nočejo biti več poslušna čreda onim, ki jih v imenu vere in Boga tirajo v suženjstvo duha in telesa, temveč skušajo slediti pravim Kristusovim naukom Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.

Tako se bo zgodilo, da bodo morali oni cerkveni krogi in katoliški listi, ki jim je fašizem manjše zlo kot "komunizem", potegniti z ljudstvom, ali pa bodo ostali sami, obsojeni in pazabljeni, kot so ostali tisti, ki so skušali Ivana Cankarja in Simona Gregorčiča zasmehovati, ker sta v spisih in pesmih oznanjala resnico ter narodno, socialno in kulturno ustajenje slovenskega naroda in vsega človeštva.

J. K.

O domači zabavi SPD I. in še nekaj

Kakor je bilo napovedano se je domača zabava S.P.D. I. vršila v nedeljo 30. maja.

Žal je pri nas Slovenceh prevlečkota navada, da se ne oziramo na točnost in to smo tudi v nedeljo ponovno dokazali. Vsak posameznik si misli, da če on sam ne pride točno še ni nič hudega. Tako misli 200 ali več oseb, ki so namenjene na zabavo in pridejo vsi eno uro ali še več, pozneje kot je bilo javljeno, da začne. In vse samo radi vsakega posameznika.

Torej. Približno z eno uro zamude se je pričelo ob številni udeležbi z izvajanjem programa. Mešan in moški zbor sta zapela tri pesmi, ki so bile živahno aplavdirane. Nato je sledila E. Ganglova socialna enodejanka "Trpini", ki je bila zelo dovršeno podana in je občinstvo z velikim zanimanjem sledilo izvajanju, ter na koncu burno pohvalilo.

Ponovni dokaz, da če SPD. I. vabi ljudi, jim obisk tudi poplača z užitkom, ki ga imajo bodisi od pesmi ali iger, in do sedaj prav gotovo ni bilo še nikomur žal povstopnini, ki jo je plačal, kajti za malenkostno svoto se je razvedril in otresel vsaj za eno popoldne težkih skrbi, ki jih človeku nalaga izseljenjsko življenje in boj za vsakdanji kruh. In tako je bilo tudi v

nedeljo. Po igri se je začela živahna prosta zabava s plesom. Ob zvokih slovenskega orkestra se je mlado in staro sukalo in med odmori pridno zalivalo dunajske klobase in zelje, ki je pa menda dišalo malo po svežem ali mu je pa manjkala večša ženska kuharica.

Prostorno društveno dvorišče je postalo kar pretresno, sicer pa je z gledalo še bolj famijarno. Ob poznuri uri so se ljudje razšli na svoje domove, da se vsak odpočije, z željo, da bi se zopet kaj podobne priredilo.

Zato pa naj že sedaj opomnim vse cenjene rojake in rojakinje na veliko jubilejno prireditev 8. obletnice ustanovitve SPD. I., ki se bo vršila dne 4. julija v ul. Alsina 2832. Ob tej priliki se bo podalo krasno ljudsko igro "Mladi gozdar".

Kdo ne pozna povesti istega imena? Kratka je, a tako zelo priljudna in zanimiva, da se človek ne more ločiti od nje dokler jo ne prečita. To povest se bo torej poosebilo dne 4. julija.

Požrtvovalni igralci in igralke se že pridno vadijo in vloge so tako razdeljene, da je uspeh izvajanja že zagotovljen. Tudi režija je v spretnih rokah. Skušajte si torej že sedaj preskrbeti prosto nedeljo 4. julija, sicer vam bo pozneje gotovo žal, da niste vdeli one lepe igre, ki jo je podala "Prosveta".

Na svidenje torej v ul. Alsina 2832 dne 4. julija!

M. P.

CEMU JE POTREBNO ČITANJE

Čitaj, vedno mnogo čitaj, četudi samo v zabavo je vseno mnogo boljše, kot če bi nič ne čital. Čitati pa je potrebno predvsem zato, da si bistriimo pojme in duha. Kulturno podkovan človek bo vedno znal najti pravo pot in se ne bo nikoli dovolil od nikogar izkorščati ali potegniti za nos, kot se danes to le prerado dogaja z nevednim ljudstvom.

Slovensko prosvetno društvo ima na razpolago mnogo knjig najboljših domačih in tujih pisateljev. Knjižnica je odprta vsem članom in naročnikom Slovenskega lista. S prispevkom pa bomo naročili novih knjig iz Ljubljane. Kar se je letos nabralo od izposojanj knjig bomo te dni naročili novih.

IZ VILLE DEVOTO

Iz prireditve GPDS. v Villa Devoto

Predpreteklo nedeljo dne 23. maja je GPDS v Villa Devoto praznovalo svojo drugo obletnico ustanovitve.

Čeravno nam ni bilo vreme posebnobno naklonjeno, bilo je precej mrzlo, moram reči, da se obiskovalci naših prireditev niso strašili malo mraza in s tem ponovno dokazali simpatijo, ki jo gojijo napram našemu delavnemu društvu. To nas navdušuje in nam daje volje za nadaljno delo, ki bo prineslo koristi celi naši naselbini.

V napolnjenem, lepo okrašenem društvenem domu je otvoril vzpored tov. predsednik, ki je v kratkih besedah povedal namen in delovanje društva ter se je vsem navzočim zahvalil za lepo udeležbo. Na programu so bile razne pevске točke, več lepih deklamacij in šalo-igra "Ljubosumnost". V kritiko se dim, da so bile vse točke dobro podane ter so žele od občinstva prineslo bom spuščal, vendar lahko tr-

Jako živahno se je potem razvijanznanje, zlasti nastopi naših malčkov.

la domača zabava in bogat srečolov. Pivo ni šlo posebno od rok, zato so se morale pa naše požrtvovalne članice toliko hitreje sukati po kuhinji, da so zamogle vsem povoljno postreči z gorko jedajo in

Jako lep utis je napravila na društvenike vest, da je Slovensko prosvetno društvo naši prošnji ugodilo in svojo za isti dan napovedano prireditev preneslo na nedeljo pozneje. Tako je lepo in najlepša vam hvala. Vzemimo si ta lep primer vsi za vzgled. Bodimo strpni in spoštujmo se, saj bi bil že skrajni čas. Edino na ta način bodo naša društva dosegla kaj večjega in popolnejšega, kar bo prineslo lepe uspehe in koristi za vse izseljence.

Tem potom se vsem najlepše zahvaljujemo tudi za darove pri srečolovu, za proste prispevke onih, ki se niso mogli naše proslave osebno udeležiti in prav tako tudi vsem tistim, ki so s svojo prisotnostjo počastili naš društveni praznik.

GPDS. V VILLA DEVOTO
Za pr odsek, Metod Kralj

Iz Rosaria

SLOV. DEL. DRUŠTVO
"TRIGLAV"

SDD. "Triglav" naznanja vsem rojakom in rojakinjam v Rosariu, da bo priredilo dve veliki zabavi zaporedoma.

Prva se bo vršila dne 13. junija ob 5 uri pop. in druga pa 20. junija ob isti uri kot prva. Obe zabavi se bosta vršili v veliki dvorani v ul. 1 de Mayo st. 1159.

Vabimo vse rojake in rojakinje, da se teh zabav zagotovo udeležijo, ker bomo ob tej priliki govorili, kako bi se boljše in uspešnejše organizirali. Posebno ste vabljeni vsi starši in vaši otroci, ker bomo tudi o mladinskem vprašanju razpravljali.

Na teh zabavah bo igralo skupina profesorjev s svojimi učenci pod vodstvom znanega učitelja E. Deekerta. Ves dobiček bo šel v prid društva.

Slovensko delavske društvo "Triglav" uljudno vabi vse Slovence in Slovenke v Rosariu, da se zagotovo odzovejo našemu klicu. Torej, na svidenje!

Za odbor: tajnik, Jozef Rjgulin

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUR

L. N. ALEM 150

BUENOS AIRES

LADIJSKE VOZNE LISTKE, bodisi pozivne ali odhodne, za Jugoslavijo in Italijo, kupujte samó pri BANCO GERMANICO. Izrabite priliko sedaj ko se je cena znatno znižala.

DENARNA NAKAZILA za v Jugoslavijo, Italijo in vse ostale dele sveta, izvršujete samó potom BANCO GERMANICO.

ŠTEVILNO URADNIŠTVO VAŠE NARODNOSTI Vam je v jamstvo, da bodete pri BANCO GERMANICO najboljše posluženi.

Obiščite nas in prepričali se boste!

Uradne ure: ob delavnikih od 8 1/2 jutraj do 7. zvečer,
ob sobotah od 8 1/2 do 12 1/2.

Reklamna cena

J. A. M. E.

Popolno pohoštvo za jedilnico in spalnico

\$ 225.—

Avda. SAN MARTIN 2706

U. T. 59-0504

(Na pol kvadre) Buenos Aires

MIZARSKA DELAVNICA

JONKE & FERJANČIČ

Izdeluje vsa v stroko spadajoča dela. Zaloga panjev žni-daršičevega sistema. — Delo prvovrstno. — Cene nizke.

RIO CEBALLOS,
S. de Córdoba

IZKUŠENA BABICA

Filomena Beneš de Bilek

diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. — Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo, ordinira od 9 ure jutraj do 20 ure zvečer

LIMA 1217, I. nadstr.
U. T. 23 Buono Orden 3380
Buenos Aires

Slovinci doma in po svetu

ARETACIJE V TREBČAH PRI TRSTU

Trst, maja 1937. Pred tednom dni so v Trebčah pri Trstu zaprli sedem naših oseb, med njimi tudi tamošnjega cerkovnika. Obdolžujejo jih, da so razobesili rdečo zastavo. Vse kaže, da gre za dejanje kakega provokatorja, da bi tako spravil v zapor naše ljudi, in to ne glede na njihovo barvo in prepričanje. Ni izključeno pa, da hočejo morda eksponenti fašistov s takimi epizodami preprečiti morebitno izvedbo Cianovih obljub.

OBSOJENI NA REKI RADI TIHOTAPSTVA

Na Reki so bili obsojeni radi tihotapljenja konj iz Jugoslavije na 6750 lir glebe vsak: Anton Fatur, Josip Fatur, Andrej Fatur, Anton Novak in Anton Slavec. Vsi so doma od Št. Petra na Pivki.

PRIPRAVE ZA ELEKTRIČNO CENTRALO PRI TOLMINU HITRO NAPREDUJEJO

Gorica, aprila 1937. Priprave za delo velike električne centrale pri Tolminu so v polnem teku. Delo je prevzela neka italijanska tvrdka iz Benetk, ki ima ogromno glavnic in je izvršila že več takih del v Italiji, zlasti na severu. S seboj so pripeljali ves potreben uradniški aparat tako, da ne bo prišel v poštev prav noben domačin. Tudi pri vseh važnih mestih bodo zaposleni sami Italijani in se pričakuje tudi veliko število delavstva iz notranjosti Italije. Zato so se domačini pritožili in zahtevali, da se v prvi vrsti zaposli domačega delavca in šele nato priseljene. Vendar je malo upanja, da bi kaj dosegli. Za sedaj so v delu vsi potrebni pomožni objekti. Sezidali pa so celo vrstoposlopj, ki bodo služila za kantine, kuhinje, pekarije in prodajalne. Na ta način niti domači trgovci ne bo prišel v poštev. Delavci bodo primorani hraniti se v kuhinji podjetja tako, da bodo ob izplačilu dobili le malenkostne zneske, s katerimi bodo lahko svobodno razpolagali.

IZPOD SNEŽNIKA

Po vaseh okrog Knežaka je do sedaj precej cvetelo tihotapstvo, a je zadnje čase ponehalo, ker se tihotapeci strogo zasledujejo in še strojeje kaznujejo. Par gospodarjev iz Knežaka je že dalje časa v za-

poru, ker so jih obdolžili, da so pri tihotaplju večje število živine iz Jugoslavije. Zagovarjali so se, da so ali docela nedolžni, ali pa so samo od daleč pomagali pravim tihotapecem, ki so bili toliko spretni in v svojem poslu izvežbani, da so se znali skriti. — Preteklo nedeljo se je iz Knežaka poročila Urbančeva Pepca, hčerka ugledne krščanske družine po domače pri Andreju. Njen oče je bil svojčas dolga leta župan. Poročila se je s Kogejem, ki je uslužbenec državnih železnic. Poroka je bila pri Devici Mariji na Brezjah. Priči sta bila Andrej Urbančič gostilničar iz Trnovega (Hirska Bistrica) ter Miha Tomše, vlakovodja.

IZPRED SODIŠČA

Pred goriškim sodiščem je bilo ta teden več obravnav, pri katerih so bile izrečene med drugimi tudi sledeče obsodbe. Na 3 mesece in 14 dni zapora je bil obsojen Carlo Battista, ker je pretepel Alojzija Bona. Tri mesece in 14 dni zaporne kazni je dobil Janez Komel ker se je spravljal nad Marjio Pregelj ter jo telesno poškodoval. Na isto kazen je bil obsojen Jaka Majer iz Gradiškute, ker je pretepel svojega očeta. Oproščena pa je bila 64 letna Ana Bizjak iz Gorice, ker ni bilo zadostnih dokazov, da je navajala k tatvini 14 letnega Silvana Leonarda.

V Solkanu so orožniki aretirali fašista Gualtiero Tomasellija in njegovega tovariša Giuseppe Gasperinija, ker sta požgala hišo Jožefa Frebrniča na Sveti Gori.

NESREČE PO JULIJSKI KRAJINI

Granata iz svetovne vojne je razmesarila pet mladih slovenskih fantov v Oslaviji, ko so prekopavali zemljo ter nepričakovano zadeli na njo. Eksplozija je povzročil kmet Jožef Pintar, toda ker so se v njegovi bližini nahajali še 24 letni Stanko Pinter, 17 letni Ladislav Mikluž, 18 letni Feliks Mikluž ter 24 letni Maks Pintar, so bili vsi težje ranjeni. Vsi so bili perpeljani v bolnišnico. — Podobna nesreča se je zgodila na hribu sv. Marka, kjer je stara granata težko poškodovala 9 letnega otroka Marina Zotti.

Pri Tolminu se je nevarno ponesrečil delavec Ivan Božič iz Šmihela, ki je bil zaposlen pri javnih delih v Selu. Padel je z daljnovođa ter si nevarno pobil noge in roke. Nahaja se v bolnišnici v Gorici.

SLOVENEK VJET PRI GUADALAJARI

Kakor poroča "Guistizia e Libertà", je bilo pri porazu pri Guadalajari na Španskem vjetih 277 Italijanov, ki so vsi iz Južne Italije in Sicilije, eden pa je iz Julijske Krajine in sicer Franc Jenko iz Idrije, star 35 let.

ZASADITEV GOZDOV IMPERIJA PRI NAS IN PO VSEJ ITALIJI

Trst, aprila 1937. — Preteklo nedeljo so v važnejših krajih po Goriskem in Tržaškem z velikim svečanostmi sadili borove gozdove, ki bodo nosili ime "Gozdovi imperija". Svečanosti so se vršile zlasti na Sv. Gori, kjer so zasadili okoli 15 ha zemlje z borovci. Poleg raznih fašističnih oblastnikov, se je ceremonije udeležila predvsem fašistična mladina iz bližnjih krajev, ki jo je obiskal mimogrede tudi federalni fašistični tajnik Luraschi. Zasadili so okoli 60.000 drevesc. Ob prisotnosti višje duhovščine se je vršila dopoldne tudi blagosiltev in maša na prostem. Skoro ravnotake svečanosti so se vršile v Sv. Križu pri Trstu, kjer so zasadili tudi precej borovcev. Zlasti velika svečanost pa se je vršila v Bazovici, kjer so zasadili 20.000 drevesc na 6 ha zemlje. Svečanosti so se dalje vršile po vsej Italiji, kjer so, po poročilih, zasadili okoli 10 milijonov drevesc na 2.500 ha zemlje. Namen teh ceremonij je proslaviti spomin na prvo obletnico ustanovitve imperija, ki se ho po vsej Italiji svečano in oficijelno proslavljala drugi mesec.

NAŠE VINO ZOPET UPOŠTEVANO

Trst, aprila 1937. — Znana je velika gonja, ki so jo pred leti vodili uradno proti našim vinom, ki so jih skušali popolnoma spraviti s trga, zlasti zato, ker so imela po njihovem mnenju v sebi premalo alkohola. S tem so hoteli predvsem, da bi se prodajala južnoitalijanska vina, ki so v primeri z našimi mnogo močnejša. Z oblastnimi uredbami so celo določili, pod katero razmerje ne sme stopnja alkohola, če se ga hoče prodajati. Sedaj pa se že opaža, zlasti med potrošniki veliko povpraševanje po naših vinih, zlasti kraških in pivapskih, ki so postala zopet čislana in upoštevana kakor nekdanj. Naša vina so sedaj tudi popolnoma izpodrinila italijanska in dobila zopet svojo ceno.

DELA ZA SOŠKO ELEKTRIFIKACIJO SO ZAVZELA ŽE VELIK OBSEG

Gorica, aprila 1937. — Dela za soško elektrifikacijo so zavzela že velik obseg. Zadnje čase so zaposleni zlasti s poizkusnim vrtnjem in kopanjem zaradi proučevanja terena na katerem bodo stali objekti.

Projektiran jez, ki bo segal v širino do 18 m, v višino pa do 50 m mora biti po poprejšnji kalkulaciji dogotovljen leta 1939, torej v teku dveh let. Ko bodo dela zavzela popoln obseg bo zaposlenih cca 1600 delavcev. Že danes jih je pri delu veliko število, toda plačani so zelo slabo. Oni, ki so zaposleni pri kopanju in vrtnanju pod zemljo imajo 2.—liri dnevno in hrano, ostali pa niti toliko ne zaslužijo.

Že takoj ob pripravah so naši ljudje vložili protest na sindikat, da se prvenstven ozaposli domače delavstvo in šele nato priseljeno. Koliko pa jim je to uspelo, ni znano. Plačani so pa tako zelo slabo, da se jim skoro ne bo splačalo poprijeti za to delo, zlasti ne navadnim delavcem, ki niso izučeni v zidarskem ali kakem drugem obrtu, ki pride tu v poštev.

MILIJON LIR ZA TRNOVSKI VODOVOD

B. Bistrica, aprila 1937. — Dela za napeljavo vodovoda iz Bistrice v Trnovo so bila razpisana potom dražbe. Proračunana cena za celokupno delo in dokončno napeljavo je znašala 1 milijon 60 tisoč lir. Delo je bilo podeljeno neki italijanski tvrdki Asti Celeste iz Padova, ki je ponudila 16.21 o/o popusta na proračunano vsoto. Pravijo, da je bila ta tvrdka najnižji ponudnik.

ELEKTRIČNA RAZSVETLJAVNA V NAŠIH VASEH

Reka, aprila 1937. — Nekatere naše vasi bodo dobile letošnjo po mlad električno razsvetljavo. Med drugimi tudi premska občina, kjer bodo imeli električno razsvetljavo že za velikonočne praznike. Napeljana je soška elektrika, kar so pri pravljali že pred vojnimi pohođom v Abesinijo, pa bo šele sedaj prišlo do končnih del. Pohitelji so zlasti zato, da bo novo občinsko poslopje imelo takoj po dovršitvi tudi elektr. razsvetljavo. Inštalacija sama bo občno precej stala, baje bo morala vsako leto plačevati nad 8.000 lir, neglede na plačila posameznikov. Občinsko poslopje, ta ko zvana "casa del comune" bo

imela polek električne napeljave tudi centralno kurjavo in bo povsem moderno urejena.

Vse pa seveda za kmečke žulje.

NOVE SOLE IN NJIHOVA UREDITEV

Trst, aprila — Kakor je znano so po vsej naši deželi zgradili mnogo lepih šolskih zgradb, kjer jih ni bilo, ponekod pa so tudi stare popolnoma predelali. Nove zgradbe odgovarjajo vsem predpisom in kažejo na zunaj, kakor tudi na znotraj, veliko skrbnost in gradnji in izdelavi. Vse so zgrajene iz najtrdnjega materijala. Le malo je zjem, in te leže večinoma v odljudnih in nevažnih krajih. Kar je pa najbolj važno in je treba poudariti je to, da so tudi kleti šol urejene tako, da bi lahko služile tudi bolnicam, zlasti operacijskim dvoranam. Ponekod so celo montirane priprave za kuhinje in slično.

POSVETITEV NAŠIH DVEH NOVOMAŠNIKOV V IDRIJI

Idrija, aprila 1937. — Letos v mesecu juniju bosta pela novo mašo dva Idrijčana, in sicer Kušman Jože in Hrvat Franc. Za ta izreden dogodek se Idrijčani že danes pripravljajo. Posebno pozornost je vzbudila med domačini namera goriškega nadškofa Margottija, ki se je odločil, da bo posvetil novomašnika v njunem rojstnem kraju Idriji, in ne v sedežu nadškofije, kakor je to običaj. Kaj je nadškofa Margottija napotilo za to odločitev, ki je presenetljivo izjemna, ni znano. Vemo le, da je bil do pred nedavnim našemu mestu posebno nenaklonjen in se je v tem smislu tudi sam izrazil ob priliki lanske birne v Idriji.

Ob tej priliki naj pripomnimo, da je Idrija dala našemu narodu že večje število duhovnikov, ki so se deloma izselili v Jugoslavijo, deloma so stali po naših vaseh, od teh je bil eden konfiriran, drugi je pa deležen posebnega policijskega nadzorstva.

Oba novomašnika sta sinova idrijških rudarjev ter jima ob tej priliki želimo obilo uspehov v njihovem, posebno za naše kraje, težavnem poklicu.

Veliki zavod "RAMOS MEJIA" VENEREAS

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI
ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.
SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)
KOŽA: Kronični izpušaji, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.
ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.
SPOLNA SIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Ciarrelliju.
ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in sibičnost.
REVMAATIZEM: kila, naduha, gota. Sibičnost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.
PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.
ZELODEC: upadel, raširjeni, kislina, težka prebava, bruhanje, rane.
ČREVA: colitis, razširjenost, kronična zapeka.
GRLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: bres operacije in bolečin.
Popolno ozdravljenje \$ 30.—
Plačevanje po \$ 5.— na teden.
Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Plaza Once Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 8—12

Ruska klinika za vse bolezni

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni

Dra. A. IZAGUIRRE a.
Razpolaga z 10 specializiranimi zdravniki za razne bolezni

— Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučih, oblistih jetrah, žolčniku, žilčevju itd. Za bolnike iz notranjosti imamo rezervo sobe (kakor za ženske, ta za moške) s posteljami. 1 \$ dalje dnevno. te pisemenim potom, honorar. gled za vsako- vi \$ 3.—

15—21.

15—21.

15—21.

15—21.

15—21.

15—21.

15—21.

15—21.

15—21.

LADIJSKE VOZNE LISTKE

za vse parobrodne družbe pri nas dobite po najnižji ceni.

Kabino

za gotovimo vsakemu potniku brezplačno.

Vpoklicne karte po zelo znižanih cenah

CA. CENTRAL EUROPEA
469 SAN MARTIN 469

**VRNIL SE JE IZ JUGOSLAVIJE
IN POSTAVLJEN PRED
SODIŠČE**

Trst, aprila 1937. — Neki Jožef Velikonja, ki je ob izbruhu abesinske vojne, pribežal v Jugoslavijo, se je po končani zopet vrnil domov v svoj rojstni kraj Kucelj pri Kojškem. Toda kmalu po povratku so ga aretirali in peljali v Rim, kjer ga bodo postavili pred sodišče. Smatrajo ga brzkone za dezerterja.

**PRIMORCI NA RAZSTAVI V
JAKOPIČEVEM PAVILJONU**

Na veliki spomladanski razstavi slovenske upodabljačo umetnosti v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani bodo zastopani tudi tile naši rojaki primorci: Elda Piščančeva, Albert Sirk, Saša Šantel, Henrika Šantlova, Farnce Gorše, Boris in Zdenko Kalin, Nikolaj Pirnat, Božidar Jakac in Avgusta Šantlova.

V LETOSNJEM APRILU

je poteklo 10 let, kar je bil zakon o poitalijančevanju slovanskih primkov, ki je veljal prvotno le za nemško Poadižje (od 1. 10. 1926.) razširjen tudi na Julijsko Krajino (7. 4. 1927.)

Vu Dutovjah so z velikim pompom odprli Fašistični dom. Svečanosti so prisostvovali zastopniki oblasti ter višji predstavniki stranke.

DROBNE VESTI

Ljubljani. — V Knežaku so začeli popravljati občinsko hišo. Prenovili jo bodo popolnoma, tako da bo v njej dosti prostora za občinski urad in za pošto. Hiša je bila preje last Česnikov.

Nad vasjo Koritnice so začeli graditi parno zago, uro hoda oddaljeno od prešnje žage g. Urbaučiča na Boč. Žago gradi neka večja družba in je to za naše kraje značilno. Les se je začel na debelo sekati po grašinskih gozdovih, a tudi domačini mu ne prizanašajo, ker ima dobro ceno in ker imajo edini dohodek v gozdu.

V Vipavi je bil živinozdravniški tečaj, pri katerem so živinozdravniški strokovnjaki poučevali kmete o vzrokih neplodovitosti pri živini ter o načinu, kako naj se ta bolezen ozdravi. V vipavskem kraju je ta bolezen zelo razširjena in so kmetje v skrbeh, kako se je bodo obvarovali, kajti živinoreja zaradi nje silno peša. Bolezen divja posebno v šempaschem kraju, kjer je skoraj vsa živina bledna. Država bo ustanovila posebne ambulatorije za zdravljenje teh živali.

V Idriji od Bači na Tolminskem bodo v najkrajšem času odprli nov poštni urad ter zgradili orožniško postajo. Do sedaj je bila ta lepa

vas, ki jo turisti radi obiskujejo, nekoliko preveč zapuščena. Na pošto so morali hoditi k Sv. Luciji, kjer je bila tudi pristojna orožniška postaja. Občina je dobila tudi novega občinskega tajnika v osebi Renata Gaetana.

V svrhu okrepitev istrskega gospodarstva, je določila "Generalna direkcija hranilnic in posojilnic" v Rimu 35 milijonov za posojila istrskim občinam. Posojila se bo plačevalo v obrokih 35 let z obrestmi po 5 in pol od sto. Te vsoto so določili po tem, ko so po posebni anketi, ki jo je izvršil njihov delgat, spoznali izredno težak položaj istrske vasi.

Francu Bizjaku v Postojni je požar uničil okoli 100 kv. sena in drugega ter mu povzročil za 20.000 lir škodo.

Radi prekoračenja meje so v jupa in 23 l. Cirila Beltrama. Obasta zbežala čez mejo in sta se s tem izognila vojaški obvezi ob času abesinske vojne ter prideta zato pred vojaško sodišče.

"Generalna zavarovalnica" (Assicurazioni generali) v Trstu je darovala 300.000 lir za gradnjo fašističnega doma in 50.000 lir za široko kolonijo v Gradežu, v počastitev rojstva prestolonaslednikovega sina.

V marcu se je rodilo v Trstu 342 (269 v februarju), v provinc 191 (169), skupaj 533 (438). Umr-

lo pa jih je v Trstu 392 (330), provinci 111 (93), skupaj 403 (423).

Italijani bodo zgradili v Jugoslaviji tovarno avtomobilov. V Beogradu pa nameravajo Italijani ustanoviti svojo lastno banko.

Josipu Srebrniču iz Solkana je zažgal ponoči neki pijanec, ki je prišel spat senik in mu s tem prizadejal precejšnjo škodo.

V marcu je padlo v Abesiniji 61 oficirjev in vojakov. V policijskih akcijah pa 4 oficirji, 2 podoficirja in 1 vojak. Uradna poročila pravijo, da so ti padli "v bor-

bi z zadnjimi ostanki banditov". Od 1. januarja 1935 je padlo 3632 Italijanov.

Italija utrjuje v Sredozemnem morju med italijansko obalo in Korziško otoke Monte Cristo, Giglio in Gianutri.

Mugosoljmi je osebno odlikoval sina Bruna z bronasto medaljo za junaštva v vzhodni Afriki, "ki so v očeh Italije še živa".

V vzhodni Afriki bo do deževne dobe končanih 3440 km novih in deloma asfaltiranih cest. S tem bodo zasigurane vse glavne zveze in promet tudi v dežju.

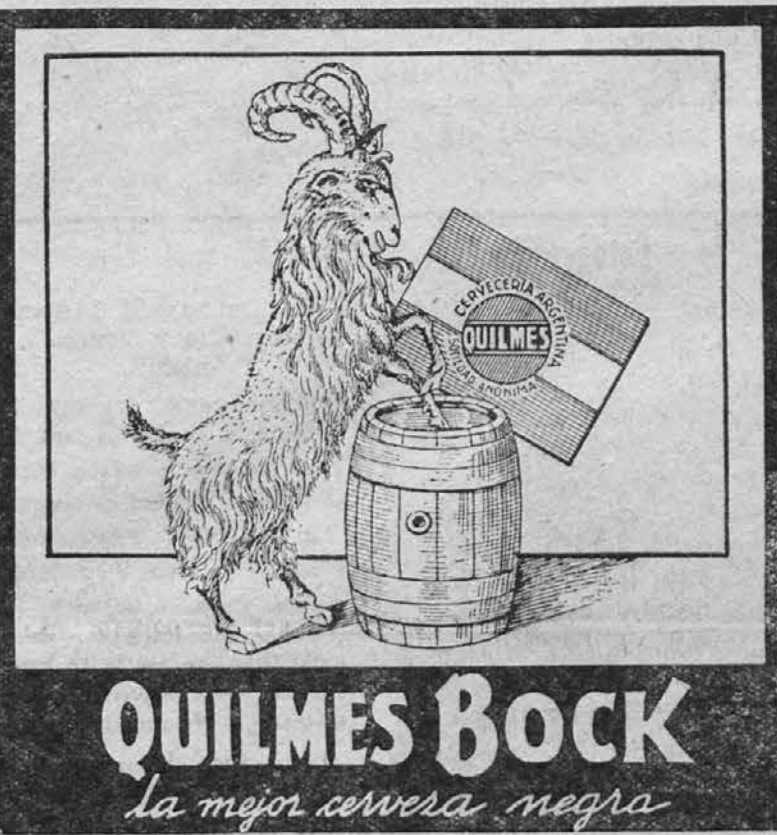
**Vsakovrstne bolezni, notranje
in zunanje**

Venerične bolezni se zdravijo na gotov in modern način. — Ugodno plačevanje. — Prvi pregled brezplačno. GOVORI SE JUGOSLOVANSKI. — Sprejemanje bolnikov od 3 ure do 8 zvečer.

Dr. ANTONIO PEREDA

MEDRANO 151

BUENOS AIRES

QUILMES BOCK
La mejor cerveza negra

**MODERNO
ZDRAVILIŠČE
V VSAKEM SLUČAJU**

Ko čutate, da Vam zdravje ni v redu. Našli boste v tem zdravilišču specializirane zdravnike in najmoderneje zdravniške naprave. Upravitelj naš rojak dr. K. VELJANOVIC sprejemamo bolnike v popolno oskrbo in sicer po jako zmernih cenah. ... Izvršujemo tudi operacije ... Poseben oddelek za vse ženske bolezni in kozmetiko.
TALCAHUANO 1060
Ordinira vsak dan od 5. do 8. ure

EXPRESO "GORIZIA"

FRANC LOJK
Calle VILLAROEI 1476
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

FAVSTA

Spal je v podstrešju na slami. Ko je zagledal Klavdino in Favsto in je videl, da je stopila Favsta v Violetino ječo, se je takoj začudil, kaj neki domeni ta nočni poset. Zaskrbelo ga je, da se ne bi tudi ta prigoda končala na njegovem hrbtu. Ves v skrbeh je jel čakati nadaljnjih dogodkov, pritezaje sapa, da ne bi zbudil ciganove pozornosti.

Toda Belgoder ni mislil nanj; vsa njegova pažnja je bila uprta v sosednjo sobo...

Favsta je bila zaprta vrata za seboj. Postavila je svečo na mizo in naglo obletela bedni prostor z očmi. Na starem blazinjaku, zakaj postelje v tem brlogu ni bilo, je ležela Violetta oblečena in spala. Favsta se je žarko zagledala vanjo.

"Krasotica!" je zamrmrala sama pri sebi. "Vredna je viteškega junaka, kakršna je Pardaillan. Kolikani jo mora ljubiti!... Kako mora trpeti, ker je ločen od nje!"

Ob tej misli je prebledela.

"Sam je kriv... Le naj trpi, ki se je drznil stopiti na mojo pot! Zato se pač nisem odpravila proti cilju, ponosna in nepremagljiva kakor poslanka živega Boga, da bi mi smel tak pustolovec brez kazni reči: "Do tod in ne dalje! Jaz, Pardaillan, ti ne dam!"...

Trepatala je. Njene roke so se krčevito iztegnile proti Violetti, kakor bi jo hotela zgrabit za grlo. Zdal je jasno čutila, da laže sama sebi in da se hoče ukantiti s praznimi izgovori. Čutila je, da ne sovraži Pardaillana ne zaradi tistega, kar je storil na Grevskem trgu, ne zaradi tega, kar je na-

pravil v mlino Sv. Roka. Ali ga je voliče sovražila?...

Oh, sovražila je samo Violetto, o kateri je mislila, da jo Pardaillan ljubi. Čustvo, ki je divjalo v njej, je bilo ljubosumnost! Deviški marmor njene ga srca se je mehčal... Poslanka božja je postajala žena; brezspolni angel je zgrinjal plamenče peroti in se je spuščal k tlom.

"Ali sem to še jaz?" je zastokala v strašni boli. "Ali res ni dovoljeno, da bi smela ženska živeti, ne da bi ljubil?... Jaz, ljubosumna! O, veliki Bog!"

Tisti mah se je Violetta zbudila. Uzrla je mladega moža — Favsto, preoblečeno v kavalerijsko — ki si je pokrival obraz z rokama! In ječal. Sočutje ji je zažilo velike sinje oči. Ni se začudila. Ni ji prišlo na um, da bi vprašala, česa išče mlad človek sredi noči v njeni sobi. Bila je nečolžna. Moški je bil zanjo le eden na svetu. In tega edinega je pomnila zgolj s polnim naravnim Hlj in rok, kako je sipal to cvetje na truplo njene domnevne matere...

Nežno se je dotaknila Favstine roke

"Kdo ste?" je vprašala. "Ali ste zrtev, kakor jaz?... Ali ste... Oh!"

Njen glas se je preli v vzkriz brezmejne groze. Planila je na noge in odskočila v najtemnejši kot brloga: Favsta, zdramljena po njenem dotiku, je bila nenadoma spustila roke z obraza... In Violetta jo je spoznala!...

Nesteto misli je plapolalo v Favstini duši. Nesteto strastnih besed ji je sililo na ustnice, nesteto psokv in ječkov bolečine... zakaj Favsta v tem trenutku ni bila več devica-svečenica niti ne vladarica in izvoljenka tajne.

ga kardinalskega zbora... ampak samo potomka Lukrecije Borgijske... A ves ta notranji vihar si je dal duška v enem samem hripavem, jedva še razumljivem kriku:

"Z menoj!..."

Z njo!... Kam? Kaj je nameravala?...

"Z menoj!..."

In ko se Violetta v svojem trepetu ni ganila z mesta, je Favsta stopila k vratom. Njen obraz je mahoma postal mišen in jasen...

"Nosilnico!" je velela Klavdini, "Tako! Naj šaka pri velikih vratih."

Prednica je odhitela. Favsta se je obrnila k Belgoderu.

"Vzem! deklino," je ukazala, "in sedi z njo v nosilnico. Z glavo si porok, da ne pobegne."

"Kam pojde nosilnica?" se je zdržnil Belgoder.

"V Bastiljo! je zamolklo odgovorila Favsta.

Cigan je stopil v brlog in se je obrnil k Violetti:

"Z menoj!..."

"To pot", je zamrmral sam pri sebi, vlekoč je za roko, "to pot bo plakal mojster Claude krvave solze... kakor sem jih plakal jaz zaradi nje, ga!"

XXXI.

FOURCAUDKI

Violetta so pahnili v nosilnico in Belgoder je prisedel k njej. Favsta je zahajala konje. Konjeniki so obkolili nosilnico, princesa se je postavila na čelo in vsa mala četa se je odpravila v Pariz. Kmalu so dospeli v ulico Sv. Antona.

Favsta je krenila naravnost proti Castilji. Pred vrati, ki so gledala v

ulico Sv. Antona, se je nosilnica ustavila. Eden Favstinih jezdecev je trikrat zatrobil v rog. Čez nekaj minut so se pojavile onkraj jarka svetiljke, verige na skripnih so zarožljale in most se je spustil nizdoli; nosilnica je zavila nanj, utonila pod črnim obokom in obstala na tesnem dvorišču.

"Govoriti hočem z guvernerjem!" je rekla Favsta naredniku.

"Ako izvolite z menoj, vas povedem k njemu," je dejal vojniki.

Favsta je stopila s konja ter pokazala na nosilnico:

"Jernica je v njej. Ako uide, te obeštjo brez sodbe, kakor hitro se zdan!"

Narednik se je nasmehnil. Mignil je dvema ječarjema, ki sta ga spremljala. Nekaj minut nato je bila Violetta pod kifučem...

Belgoder in spremstvo so ostali na dvorišču pri nosilnici. Favsta je krenila za narednikom, pred katerim je stopal ječar s svetiljko v roki. Vzpeli so se po stopnicah. Zgoraj na hodniku so srečali Bussija—Leclerca, ki je naglo prihajal naproti.

"Začul sem znamenje z rogom," je rekel Bussij-Leclerc, ogledujoč močnega gosta, kdo je, "in ker pozna to znamenje razen vojvode Guiškega samo se nekdo..."

"Ta nekdo sem jaz", je kratko odrezala Favsta. "Stopiva k vam, gospod de Bussi, govoriti moram z vami." "Razpolagajte z menoj, gospa!" je dejal Bussij-Leclerc, ki je naposled spoznal v oblastnem mladem plemenu žensko.

"Gospod guverner", je rekla Favsta, "ko jo je spustil v svoje satnovanje, sporočeno vam je, da pridem k vam zaradi važnih poslov..."

"Obvestili so me," je odvrnil Bussi;

mereč jo z drznim pohoda vojvoda in mi prinese njegova povelja. Nisem pa slutil, da se smem nadejati take dražestne poslanke."

To reki si je zavihal brke. Zanjeliv nasmeh je skrivil črto Favstinih ust.

"Čujem," je dejala, "da imate tukaj dve jetnici, ki ju imenujejo Fourcaudki?"

"Da, gospa", je rekel Bussi, čudeč se, da ni dosegel s svojim poklonom večjega uspeha.

"Sklenjeno, je da bosta predani ljudski sodbi?"

"Jutri, zjutraj, gospa... Narod ju hoče obesiti in sežgati. Rečeno je, da ju dobi."

Bussij-Leclerc se je vzravnal, zanašaje se vsaj na strah, ker ni zalegla dvorljivost.

"Ena izmed Fourcaudk bo obešena in sežgana," je rekla Favsta. "Drugo izpustite na svobodo."

"Joj, gospa, to ni mogoče!" se je splašil Bussij-Leclerc. "Obljubil sem ljudstvu dve krivoverki; treba je, da izpolnim besedo."

"Izpolnili jo boste, gospod Leclerc. Kako je ime obsojenkama? Koliko jima let?"

"Starejši, Magdalena utegne biti dvajset let; Ivana se zdi šele šestnajst. "Magdalena pojde na grnado. Ivana je pomiloščena."

"Kdo jo je pomiloštil?"

"Jaz".

"Vi, gospa?" Bussij Leclerc je ostrmel. "Kdo ste, da govorite tako?... "Čitajte!" je rekla Favsta, moleč mu papir. Guverner ga je vzel in je stopil z njim k svetiljki. Podpis in pečat sta

Gvidon Jug:

SANJE

Sinoči sem videl v sanjah sledečo sliko:

* Kajže leže na pobočju, ki se zrcalijo v zelenem vodovju. Solnce, ki se dviga polagoma, postaja svetlejšje. Ob obrežju se gibajo v vetru viseče mreže s stoterimi probki.

Nebo je temnomodro in svetlo. Rdeč odsev solca odseva od belih sten kajžic. Na oknih plapolajo barvaste eunje, liki zastavicam. Na vratih stoje ljudje. Po vijugastih cestah se podé otroci v nedolžni igri.

Nekaj leži v zraku. Slutnje, ki ne pridejo do izraza. To čutijo stari ljudje in otroci. To čitaš na obrabih in to vidiš na kretnjah.

Vas je bila nekoč polna veselja. Takrat so pele pred hišo in v gostilnah harmonike in v mesečnih nočeh so brenkale pod okni v čolnih kitare. Iz svežih, mladih grl so prihajale pesmi o ljubicah, o rožah, o morju. Sedaj so utihle pesmi. Umolkne so harmonike. Na trgu in ob obrežju vidim stare obraze, polne brazd, izmučene od dela.

Mladenci so daleč, v tujini. Pod drugim nebom. Praviijo, da je tam mnogo oranž in da so ženske lepe, vitke, črnooke, in da vroče poljubljajo.

A mladeniči so ležali v strelskih jarkih. Krogle so udarjale v zemljo in dvigale oblake prahu. Včasih so pogodile v ljudi, da so zdrknili v globino strelskega jarka okrog je hodila bleda smrt in delila mrzle poljube.

Daleč je ta dežela in vas je brez mladeničev.

Tisto jutro se je nekaj dogodilo v vasi. Gori na pobočju, kjer je bila najrevnejša bajta, je prišel poštar. Prinesel je pismo in zavoj. V njem je bila vojaška obleka. Nad srcem je zevala velika odprtina. Poškropljena je bila s temnimi madeži. Mladenci iz vasi so bili obljubljeni, da pošljejo domov obleke onih, ki ostanejo za vedno tam daleč.

Mati čita. Gleja obleko. Ne razume. Nekaj temnega in bridkega jo je prevzelo. Stopi na vrata. Pogleda po pobočju. Ob vijugasti, okroglimi kameni tlakovati cesti so druge kolibe, siromašne in z malimi okenci.

Mati stopa po tej cesti. V roki drži obleko z ono zevajočo rano nad srcem. Pri prvi hiši pokaže na to rano in se nasmeje bridko kakor človek, ki začuti naenkrat v sebi veliko praznino. Potem gre do druge hiše. Iz vsake hiše jo spremljajo ženske. V roki imajo vojaške obleke. Nekaterim manjkajo rokavi. Druge imajo vrzela v hrbtu ali

v trebuhu. Obleke so iz sivega suknina in so poškopljene z blatom.

Ta čudna karavana se veča. Hiše zapuščajo črno oblečene postave: matere, žene in sestre. Čudovito je da vlada popolna tišina. Moški in otroci, ki srečavajo ta sprevid, tudi molče.

Na glavnem trgu, pri vodovodu, trči sprevid ob sivo steno. Stena je vojaštvo. Iz te stene buljijo v množico bleščeči bajoneti in temne cevi. Iznad bajonetov se vidi bel vraneč s častnikom.

"Nazaj!", krikne častnik. "Vi pojdite nazaj!", pravi žena in se nasmeje. "Ali ste vi močnejši od tega?"

Pokaže na vojaško obleko z r. streljenimi prsi. V vetru zaveje stotero takih oblek.

"Nazaj!", zapové vnovič častnik. "To je upor!"

"To ni upor", de tiho mati. "Zakaj damo mi naše sinove? Čemu gredo v tuja morja in v tuje kraje, ki niso naši? Zakaj naj branimo domovino drugih, ki jih niti ne po-

znamo! Ali je to upor, če to povem?"

Njen glas je mehak, miren in zelo truden. Izgleda, da je trudna vsa množica. Preveč trpljenja zahtevajo od mater in žen! Ne spregovoré besede, ker beseda je punt, vihte obleke svojih otrok, ki leže v tujini. "Zadnjič kličem: nazaj! Razidite se! Nočem imeti krvi na rokah."

Črna stena se ne umakne. Vrste se strnejo. V njih ni najti vrzeli. "Ogenj!" krikne oficir.

Puške se ne zganajo. Na konicah cevi se bleste bajoneti. Vsi so v isti vrsti in niti eden se ne zabode v črno steno.

"Streljajte", de mati. "Morda so vaše matere med nami. Pogledjte naše obraze."

"Pod smrtno kaznijo, ogenj", zatuli častnik.

Iz vleče iz žepa revolver in strelja v žene. Materi izteče oko in se zgrudi pod bajonete. Tudi iz drugih cevi sikajo kratki plameni. Nad ba-

joneti se dviga jedek bel dim, ki postaja gostejši. Čujejo se samo strelji in noben krik.

Črna stena leži na tleh, pomešana s sivimi kroji, ki so polni strašnih ran in ki se napajajo sedaj v krvi mater.

To sem sanjal snoči. K sreči so bile to samo sanje...

v vsako izseljensko hišo
"Slovenski list"

IZKUŠENA BABICA
ANA CHRPOVA
Diplomirana v Pragi in v Buenos Airesu z mnogo letno prakso v bolnici Rawson Vsem slovenskim materam vedno na razpolago in za malo plačo
ENTRE RIOS 621
U. T. 38 Mayo 8182

Dr. J. HAHN

Zdravnik bolnišnice Durand

Notranje bolezni — Pljuča — Katar — Jetika — Naduha — Srce in slabokrvnost — Ženske bolezni — Neredno perilo — Vnetje

ZARKI ULTRAVIOLETIČNI

Nizko plačevanje na tedenske obroke Sprejema od 3 do 8 ure zvečer

TUCUMAN 2729 esq. Pueyrredón — U. T. 47-7601 — Bs. AIRES

Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

NOVOPOROČENI: Najboljši in najtrajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ozirom na številno slovensko kolonijo.

Poštarne slike od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak dan od osmih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti:

S. Saslavsky
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 Bs. Aires

KROJAČNICA
MOZETIČ

Nudi cenj. rojakom veliko izbero vsakovrstnega hlaga za zimске obleke in površnike, kakor tudi perila in vseh drugih moških potrebščin.

Prepričajte se!

Sebastijan Mozetič

5019 - OSORIO - 5025
BUENOS AIRES
(PATERNA)

Ako hočete biti zdravljeni od odgovornega zdravnika zatecite se k

Dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdrav

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMSKIH NAČINIH

Krone in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živ

reumatične bolezni

ZARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

bila Guiseva. Pisanje se je glasilo takole:

"Povelje oficirjem vseh činov, da se, ne glede na kraj in priliko, pod smrtno kaznijo pokoravajo princesi Favsti, predložiteljci tega izkaza."

"Princesa Favsta!" je zamrmral Bussi-Leclerc.

Z žarko radovednostjo je pogledal Favsto; nato se je globoko priklonil in ji je vrnil pergamen, rekoč:

"Slušam, gospa."

"Prav. Peljite me k Fourcaudkama, k mlajši izmed njiju."

Bussi-Leclerc je molče vzel plamenico in krenil naprej. Zunaj je poklical narednika in mu je tiho rekel nekaj besed. Narednik se je priklonil in je odhitel naprej.

Bussi-Leclerc je zavil po stopnicah nizdoli ter je privel Favsto na dvorišče, kjer so čakali njeni štirje konjeniki z nosilnico. Tudi narednik je stal tam z dvema ječarjema, ki ju je bil poklical.

"Pojdj po mojo jetnico!" mu je ukazala Favsta.

Nekaj minut, nato se je pojavila Violetta z dvema vojnikoma, ki sta jo držala vsak za eno roko. Ni se upirala, čeprav je trepetala od straha.

"Naprej!" je velela Favsta Bussiju, Leclercu.

Pot je bila dolga. Šli so navzdol po stopnicah, ki so se vile pod zemljo, kakor bi vrtale v njeno ostrže. Naposled sta ječarja obstala pred nekimi vrati in sta jih odpahnila. Favsta je mahnila spremljevalcem z roko. Vsi so se ustavili. Vzela je Bussiju-Leclercu plamenico in je vstopila sama.

Celica je bila tesna. Oboki so viseli z vseh štirih strani, kakor bi se z vso svojo ogromno težo naslanjali Favsti

na ramena. V kotu je ždela na tleh shujšana deklica, malone še otrok; ko so se vrata odprla, je vstala. Njen obraz je bil miren in v njenih očeh je sijala nadčloveška luč. Bila je lepa v zlic svoji izmučenosti; v njenem nastopu je bilo nekaj izzivajočega. To dekletce je bilo Ivana Fourcaudova.

"Ali ste prišli, da me odvedete na morišče?" je vprašala. "Pripravljena sem..."

"Ivana Fourcaudova", je rekla Favsta, "ne bo vam treba umreti. Živeli boste. Svobodni ste."

"Oh", je zamrmrala nesrečnica. "Kdo mi govori s tem milim glasom? Ali ste angel, da me tolažite v tem peklu?..."

"Nisem angel, Ivana Fourcaudova", je povzela Favsta "ženska sem, ki se je usmili vašega gorja in je porabila svoj vpliv, da vas je rešila..."

"Tedad je res, da mi kralj daruje življenje?" je zastokalo ubogo bitje. "Življenje in svoboda. Izpuščeni ste. Pojdite z menoj!..."

Ivana je že hotela planiti skozi vrata, omamljena kakor vsak jetnik, ako mu zakličeš čarodejno besedo: svoboda!... Tedadji pa je zamrla na mestu. Strašna misel ji je prešinila glavo.

"In Magdalena?" je zasopela. "Moja sestra?... Oh, gospa, brez Magdale ne grem odtod! Raje umrem..."

[Favstin obraz je vzdrgetal od nestrpnosti. Na to zapreko ni mislila. A že se je nasmejala:

"Tudi vaša sestra Magdalena je rešena. Ona je že odšla iz ječe in vas pričakuje zunaj. Pojdita..."

Ivana Fourcaudova je pala na kolena, prišla Favsto za roko in ji obsula s poljubi. Vse se je rušilo v njej. Naj

je bila poprej, sričo gotove smrti, še tako hrabra in mirna, nenadna vest, da se vrne v prostost in življenje, jo je malone ohromila. Njena hvaležnost si je dajala duška v vročih solzah... Favsta jo je neuhakano vzdignila in jo je potegnila s seboj na hodnik. Tam jo je predala ječarju, rekoč:

"Odvedite jo k nosilnici in spravite jo vanjo..."

Ječar je vlekel ljubko bitje s seboj. Tedad se je obrnila Favsta k njegovi. mu tovarihi in mu je pokazala Violetto: "Zaprte to deklino..."

Violetta se je zgrogila pred zijočim žrelom odprte celice; sklenila je roke in bedno zaječala. Toda surova ječarjeva pest jo je pahnila naprej. Še trenutek in vrata so se težko zaloputnila, zapahli so zarožljali... Favsta je nato z migom roke odslavila ječarja in oba vojnika. Ko je ostala z Bussijem sama, so se zganile njene ustnice v bledem nasmešku.

"Pardallan", je vprašala v mislih, "ali se boš upal iskati svoje drage na čnu teh grobov?..."

Bussi-Leclerc je opazoval s prestrašenim strmenjem. A že se je osvelstila.

"Ali ne razumete?" se je obrnila k njemu.

"Čakam, da mi razložite..."

"Kje je Magdalena Fourcaudova?" Guverner je iztegnil roko protiosednji celici.

"Tamle", je zamrmral.

Favsta ga je pogledala, kažoč na celico, kamor so bili vrtili Violetto:

"In tu je Ivana Fourcaudova..."

Vzlic svoji brezdušnosti je Bussi-Leclerc vztrepetal. Slutnja, da meri ta zamenjava na čin krvoločne osvete, ga je pretresla do mozga.

"Kaj!" je zajekal. "Dekle, ki ste jo pravkar priveli..."

"Je s tem trenutkom postalo Ivana Fourcaudova... Obljubili ste, da predaste Fourcaudki sodbi naroda. Evo, držali boste dano besedo!..."

Ko sta prišla Bussi-Leclerc in Favsta na vrh, so posadili Ivano Fourcaudovo v nosilnico. Bila je skoro oneseščena od svežega zraka. Belgoder je pristopil k Favsti.

"Jeli, rad bi vedel, kaj se je zgodilo s Claudovo hčerjo?" ga je vprašala.

"Vse moje misli so vam očitne, gospa", je dejal cigan, kriveč se do tal.

"Violetta je moje upanje, saj veste. Osem let je že, kar je moja. Čuval sem jo kakor zenico v svojem očesu..."

Znano vam je, za kaj... Ko sem mislil, da jo predajam njegovi vojvodski Visokosti, se je obrnilo tako, da sem jo dal v vaše roke... Kaj nameravate z njo, ne vem. Slutim pa, da prihaja ura, ko se bom mogel pomeniti s Claudom."

"Kako se pomeniš, ko ne veš kje je?"

"Ne skrbite, najdem ga. Claude in jaz ne izgrešiva drug drugega..."

Njegove oči so se sovražno zaiskrile v temi.

"Nu", je zamisljeno povzela Favsta, "obljubil si, da mi poveš svojo zgodbo. Ta trenutek je prišel. Spremi nosilnico v samostan; moji ljudje pojdejo s teboj in te nato privedejo k meni v dvorec. In ko mi poveš, zakaj sovražiš Violetto, povem jaz tebi, kakšna usoda ji je namenjena."

"O, ni me skrb", je mrko rekel Belgoder. "Uverjen sem, da je v dobrih rokah."

"Gospod guverner", je glasno izpregovorila Favsta, obrnivši se k Bussiju-Leclercu, "obkorej in kje bo jutri ve-

selica, ki ste jo obljubili Parizanom?"

"Ob desetih dopoldne na Grévskem trgu..."

"Prav!..."

Vzpela se je na konja. Belgoder je prisedel k Ivani Fourcaudovi. Odpravili so se. Ko so prišli iz Bastilje, je Favsta nekaj ukazala svojim ljudem.

"A vi, signora?" je vprašal eden izmed konjenikov. "Mar se hočete vrniti brez spremstva?"

"Pomnite, grof", je rekla Favsta. "Kažoč s prstom proti nebu, pomnite, da me spremlja Tisti, ki me je poslal na zemljo. Idite, kamor vam je rečeno!..."

Gledala je za nosilnico, dokler ji ni izgnila izpred oči; nato je sama krenila proti Staremu mestu.

Ko je Belgoder dospel v montmartrski samostan, je odvel svojo novo jetnico v ograjeno hišico, kjer je bila Violetta zaprta do tiste noči. V temnem brlogu ga je pograbila radovednost, da bi si pri sveči ogledal Violettino naslednico. Imela je bujne črne lase in velike, skrivnostne črne oči, kakšne videvamo pri jutrovnih hčerah. Belgoder je nekam osupnil spriče te lepote, ki je bila tako malo podobna vsakdanjemu liku pariških mladenk. Majaja z glavo je zaprl vrata za seboj in jih je dvakrat zaklenil. Ivana se je zdrznila. Čemu jo zaklepajo, ako je svobodna?...

"Kdo bi utegnila biti ta deklina, ki naj posled pazim nanjo? Vrag naj me vzame, če slutim, kaj je z njo... Croasse!... In kam me vodi signora Favsta? Nu, to zvem še noč... Croasse! Rekla je, da mi pove, kakšna usoda je namenjena Violetti. Moja ura se bliža... Croasse bo stražil namestu mene, dokler se ne vrnem... Croasse!"

MIKROOMNIBUS IN NEVOŠČLJIVOST

Med težkimi mislimi je "66" dirjal dalje svojo pot in bil sem kar naenkrat v Villa Progresso.

Kje pa je to? Malo naprej od Ville Devoto, pri Santos Lugares, tam, kjer je Lurdes.

Na Ridríguez Peña sem torej izstopil, da poiščem in pozdravim naše rojake, ki jih je mnogo v Villa Lynch in Villa Progresso.

Saj bi jih kar po imenu naštel, pa ne maram, da bi kdo težave imel, ker bi se kaj lahko komu primerilo, da bi mu potem očitali, da drži s "farji"... Saj veste, kakšni so naši ljudje... Čeprav jaz kar nič ne povprašam po tem, "kdo je s farji in kdo je proti", ker zame so vsi enaki... Saj mi vrat niti kazati ni treba, ker tako zabiti nisem, da bi jih ne znal najti sam, kjer vidim, da zame ni mesta...

Stopil sem dalje. Na voglu sem pogledal in opazil, da je "mikro" lepo doma. Zakaž, sem kmalu zvedel.

Da, vidite, tako je. Mesece dni že počiva naš "mikro". In sedaj bomo deli voz na ponudbo. Da bi človek vsa polovico tega dobil, kar stane!

Človek bi hotel pošteno delati in pošteno živeti. Ti vrabi pa brez srca in brez vesti človeka izrabljajo in ko so se okoristili, ga sunejo na cesto.

In cerkev take lumpe še podpira! Da jih podpira? Cerkev ne! Oni skušajo le cerkev v svoj voz zapreti.

Pa naj bo že res tako ali tako. Res je to, da je kompanija "Nor-oeste" s 15 mikrovozi zmagala proti 15-terim privatnim lastnikom, ki so ji bili dobrodošli, dokler se je delalo na riziko sedaj, ko je linija postala rentabilna, jih hočejo pa prisiliti, da za slepo ceno odstopijo vozove kompaniji, in postanejo "peoni".

Da, gospod, zares je grdo in je ni niti prave. Toda še bolj boli človeka nekaj drugega. In to je nevoščljivost.

Dokler je kdo v stiski, se še dobi kak usmiljen rojak, ki mu pomaga. Toda, kadar pride nekoliko naprej, tedaj so pa ti naši ljubi rojaki "zeleni od foviše" kot tiste tepke, ki zobe križem potegnajo...

Če si naš človek postavi "almacen", začne kako podjetje, ali si napravi bajtico, pa se že oglasi tista grda nevoščljivost...

Nek moj prijatelj je zadel v loteriji kakih petnajst tisočakov. Seveda je bil tega vesel. Tudi za kak liter je dal, potem pa je hotel živeti lepo mirno in redno svojih skrbem in svojemu delu. Prijatelji pa so nosili obraze kot pepelnica v pratki... Sama nevoščljivost. Kot da je njim iz žepa sunil tisti denar. In so mu začeli očitati, da je visok, da je kapitalist...

Koliko škodoželjnosti gleda iz lepih besed, iz sladkega smehljaja in iz njihovih vprašanj!... Tega niti skriti več ne morejo...

Dokler pa bo med ljudmi in med nami ta grda nevoščljivost, smo še daleč od pravega bratstva in enakosti.

Se marsikatero smo uganili pri kosilu. Nato pa sem obiskal še nekatere slovenske družine, ki jih je tam kakih dvajset, doli v bližini, prav blizu lurske cerkve.

IHadnik Janez.

KROJAČNICA

Peter Capuder

se priporoča cenjenim rojakom
Río Bamba 879 — Bs. Aires

Franjo Huspaur

FACUNDO QUIROGA 1441
Na Dock Sudu

SLOVENSKA LEKARNA

Vam nudi najboljša zdravila po nizki ceni, kakor tudi brezplačne nasvete. Železno vino po tri pese steklenico. Pošljamo tudi v notranjost republike. Priporoča se

ŠPANJA — ŠPANJA!

Po vsem svetu se danes zanimajo za to deželo, ki jo je zadela nesreča, radi katere krvavi in se ruši v razvalinah. Dva svetova se tam bijeta na življenje in smrt.

Španijo z vso njeno poezijo živahnih barv in kontrastov, Španijo z njenimi strastmi, Španijo v ljubezni in sovraštvu, Španijo, kakršna je, bomo imeli priliko videti v kratkem na našem odru. "Tabor" bo uprizoril pretresljivo dramo "V NIŽAVI", v kateri se dejanje odigrava ob vznožju Pirenejev in ki nam v marsičem pojasnjuje tudi tragedijo, ki se danes odigrava na španskih tleh. Kakor javljamo na drugem mestu, se bo igra uprizorila v dvorani ul. Alsina 2832 dne 20. tega meseca, na kar že sedaj opozarjamo cenjene čitatelje.

ŠPANJA — ŠPANJA!

ZA NAŠO DECO

V nedeljo 13. junija priredi šolsko društvo na Paternalu, s sodelovanjem "Prosvete" in "Tabora" lepo družabno zabavo v prostorih "Tabora", ul. Paz Soldan 4924. Čisti dobiček je namenjen naši šoli. Na sporedu bodo zanimive pevske in druge točke in pa zabavna veseligrava v enem dejanju "Damoklejev meč", v kateri nastopijo igralci "Prosvete" in "Tabora". Prireditelji prične ob 4. popoldne in opozarjamo nanjo vse rojake, ki jih šolsko društvo prosi, naj s svojo udeležbo podprejo njegova prizadevanja v prid naše dece. Prostor bo pokrit in se torej prireditelji vrši ob vsakem vremenu.

Prevara

"Ura, ki ste mi jo prodali, ni počenega groša vredna; že pred štiri-mi meseci se mi je ustavila — čeprav ste mi rekli, da jo bom nosil vse življenje."

"Oprostite, gospod, toda takrat ste strašno slabo izgledali!"

V ŠPANJI

se odigrava pretresljiva drama v treh dejanjih, ki jo uprizori društvo „Tabor“ v nedeljo 20. junija t. l. ob 4. popol. v znani dvorani ul. Alsina 2832 in katere naslov je

V Nižavi

PIREDITEV DEČJE AKADEMIJE SOKOLA DOCK SUD — BOCA

V soboto, 22. maja je priredilo sokolsko društvo na Dock Sudu, svojo prvo dečjo akademijo, ki je v

ženska deca na bradlji

vsakem oziru sijajno vspela. Na sporedu je bilo 14 točk: 6 telovadnih, 6 deklamacijskih, ostale pa so bile pevske, ki jih je izvajal znani kvartet "Jadran".

Po pozdravnem govoru starost je bujno pozdravljen prevzel besedo zastopnik poslaništva, tajnik g. dr. Zelalič. Rekel je, da ga veseli, da vidi toliko naših ljudi zbranih. Omenil je tudi položaj v domovini. Rekel je: Ni v Jugoslaviji vse najboljšje, a veliko boljše je, kakor v marsikateri drugi državi in razmerje se čimdalje boljšajo. Pozivljaj je naj se rojaki ne puste begati in zavajati od brezvestnih ljudi, ki lu-

čejo njim in Jugoslaviji samo škodovati ter priporočil društvu vztrajnost.

Občinstvo, ki je pazljivo sledilo njegovim izvajanjem, ga je, ko je končal bujno aplavdiralo ter vsklikalo Jugoslaviji. Nato so sledile točke programa. Ženska in moška deca s prostimi ter celo pretežkimi vajami na bradlji so občinstvo kar očarale in je dalo duška z obilnim ploskanjem. Deklamacije so bile tudi vse dobro podane. Posebno sta ugajale "Soči" in "Domovini", katere je tako krasno podala naša Mari Mavčeva, da je občinstvo ni moglo prehovati. Zelo je ugajal tudi kvartet "Jadran", ki je žel za svojo lepo petje obilo pohvale ter je moral nekatere pesmi ponoviti.

Nato se je vršila neprisliljena in zares prav domača prosta zabava, ki je trajala do jutra.

Moška in ženska dečja skupina

CARIČIN LJUBLJENEC

ZGODOVINSKI ROMAN

Nadaljevanje 36

— Jahala sva tako hitro, kakor je nama bilo mogoče, gospod — reče trgovec. — Nisem imel niti toliko časa, da bi poiskal svoje sluge in konje. — Ti so na žalost izgubljeni. Ujeli jih bodo kozaki. Midva sva samo gledala, da se živa pre-rineva do Orenburga! —

"Kaj misliš, kako dolgo bo potreboval Pugačev, da pride do mesta?"

"Mislim, da se mu zelo mudi, pa se zato čudim, da že ni došel do Orenburga" — reče Radin.

"Misliš li, da ima mnogo vojske za seboj?" ga vpraša Daškov.

"Gospod guverner, bojim se da jih je mnogo tisočev! Vsi kozaki, vsi razbojniki stepe in kmetje se mu bodo pridružili. — Ah, v Rusiji je mnogo nezadovoljnejšev! Vsi ti se bodo združili v njegovi vojski!"

Še je hotel trgovec nekaj pripomniti, ko se v istem trenutku odpro vrata in v sobo vstopi nekoliko častnikov z vojniki, ki so pripeljali s seboj umazanega in zaprašnega kozaka.

"Kaj to pomeni?" vpraša Daškov. "Kaj je s tem Kozakom? Zakaj ste ga pripeljali v mojo hišo?"

"Imamo zelo važno vest, gospod guverner!" reče kapetan. "Mislimo, da ne smemo odlašati, da vam jo takoj sporočimo."

"Kdo je ta človek?" vpraša knez Daškov.

Kozakov obraz je bil črn od prahu in krvi. Preko čela mu je segala rana, ki jo je povzročil udarec z

mečem.

"To je vohun", reče kapetan. "Naši vojaki so ga ujeli baš ko se je hotel približati k našemu zidovju. Njegovega konja smo šele pozneje našli."

"Ta kozak" nadaljuje kapetan. "pripada brez dvoma upornikom, ki jih vodi Pugačev in ki se, kakor se sliši, že približuje Orenburgu. Dobro bi bilo, da bi tega lopova zaslislali."

Daškov stopi h kozaku, ki se je ponosno vzravnal in je brez vsake bojazni stal pred guvernerjem.

"Ti pripadaš Pugačevi tolpi?" ga vpraša Daškov.

"Pripadam vojakom carja Petra III." odvrne kozak s čvrstim glasom.

"Lopov, kako se upaš govoriti, da živi car Peter III?" zakriči srdito Daškov. "Mar ne veš, da je car Peter III. že davno mrtev?"

"Ako je umrl" odvrne kozak in zmaje z rameni, "potem ga je Mati Božja zopet obudila od mrtvih. Videl sem, da mu tisoči ljudi vzklikajo in da vsi vedo, da je on naš pravi in edini dobri car!"

"Kje pa se sedaj nahaja tvoj car?" ga vpraša Daškov.

Kozak se lokavo nasmehe. "V dveh urah ti bo sam povedal, botreček, kje se nahaja!"

"Kaj hočeš s tem reči, lopov?" srdito zakriči Daškov.

"Če bi bila sedaj noč, bi videl znamenja, ki jih daje car. To so vasi v plamenih, dve uri odtod!"

Med častniki je nastal nemir. Radin, ki je stal v kotu sobe dvignje od začudenja roke.

"Samo dve uri je oddaljen od

Orenburga?" vpraša Daškov in postane hipoma bled.

"Potem ne smemo izgubljati časa! Slišiš li kozak, ako ti je življenje drago, odgovarjaj na moja vprašanja! Toda pazi se, da se ne zlažeš!"

"Koliko stotin ljudi se nahaja na strani tvojega carja?"

"Koliko stotin?" se nasmeje kozak. "Vprašaj raj, koliko tisočev! Našteli jih boste nad deset tisoč!"

"Ta pes laže!" zakriči Daškov. "Že prej so bili v stepi uporniki, toda nihče ni mogel zbrati več kakor par sto ljudi."

"Govoril sem resnico" reče ponosno kozak. "Obesite me, toda tudi na večalih bom trdil isto!"

"Toda, ali se vam ni nihče uprl?" ga vpraša Daškov.

"Na meji so vendar morali biti vojaki!"

"Ugonobili smo jih in pregazili kakor suho travo v stepi, in kdor se nam ni pridružil, je ostal mrtev na zemlji!" reče ponosno kozak.

"Kdo si kozak, da tako govoriš? To bo povzročilo tvojo smrt!"

Vohun zmaje ravnodušno z rameni.

"Vseeno je, če me umorite, saj rad umrem, za našega dobrega carja — za našo veliko sveto stvar! Delajte kar hočete!"

Ves iz sebe tedaj Daškov zakriči:

"To bomo tudi storili! Odpeljite ga na dvorščice in ga obesite upornika!"

Iz predsobe vstopijo vojaki, zgrabijo kozaka in ga odpeljejo. Trenotek pozneje se zasliši ropotanje bobna, ki je javljalo, da je usmrtitev izvršena.

Sredi ropota pa se naenkrat zasliši strašno vpitje, ki je prihajalo od trdnjave.

Daškov in njegovi častniki pohite k oknu. Nudila se jim je čudna slika.

Trg pred trdnjavo je bil poln ljudi. Vse je bilo pomešano: vozovi, ljudje, jezdeci, žene, otroci. Skoraj vsi so nosili vreče in zavoje.

Guverner odpre okno in se skloni, da boljše vidi.

"Kaj pomeni to, meščani?" vpraša. "Zakaj zahtevate, da vas puste v trdnjavo?"

"Mi smo izgubljeni!" slišijo se glasovi iz ljudstva. Upornik Pugačev prihaja. Iz sosednih vasi so prispeli kmetje! Vse okolišne vasi gore! Uporniki so vse izropali in uničili. Nam preti sedaj ista usoda!"

"Kaj naj storim?" vpraša Daškov svoje častnike. "Kako naj branim trdnjavo, ako jo bo Pugačev oblegal, ako bom moral preživljati toliko ljudi? Nemorem jih pustiti v trdnjavo!"

Stari kapitan Golinski zmaje z glavo, rekoč:

"Visokost, nesrečnih ljudi ne morete odbiti! Zidovje mesta je nizko in slabo! Pugačev ga bo v hipu zavzel."

"Branili ga bomo!" vzklikne knez Daškov.

"Branili?" odvrne Golinski. "To nam ne bo mogoče! Visokost, v imenu človekoljubnosti vas prosim da sprejmete nesrečne prebivalec Orenburga v trdnjavo. Drugače bodo vsi popadali kot žrtve strašnega klanja."

Kapetan je govoril z odločnim glasom. Bil je dober vojak, ki j

mnogokrat nosil glavo na prodaj. Nikakor pa ni mogel skriti svoje jeze, da je njegov poveljnik tako neusmiljen in sebičen.

Njegova srčnost navduši tudi ostale častnike.

Oni izderejo svoje meče in zakličejo:

"Da, Visokost, dovolite, da se borimo! Branili bomo življenje in imetje orenburških meščanov in teh, ki hočejo v trdnjavo! Oni pričakujejo edino od nas svojo rešitev!"

"Odprirete vrata, da vstopimo!" je kričalo ljudstvo. "Imejte usmiljenje! Pugačev prihaja. Rešite nas, rešite nas!"

"Visokost, pogledjte dol," — reče Golinski guvernerju. "Evo, tisoči meščanov kleče na zemlji in prosijo, da jih rešite. Vsak prebivalec mesta ima pravico, da išče v trdnjavi zavetišče, ako mu preti nevarnost."

Toda knez Daškov ostane trd kot kamen. Obrne se proti kapetanu in reče:

"Tudi mi imamo samo eno življenje, ki ga lahko izgubimo. — Pred trdnjavo čaka okrog šest tisoč ljudi; z našimi vojniki vred, bi morali torej preživljati okrog deset tisoč ljudi. To bi bila neumnost."

Kapetan Golinski mu hoče ostro odgovoriti, vendar pa se premaga. "Visokost, v trdnjavi je prostora za dvajset tisoč ljudi. Toda orenburški meščani bi bili srečni, če bi vsak imel vsaj majhen prostorček, samo da bi bili na varnem pred besnimi kozaki."

"Orožja imamo tudi dovolj. Meščane bi oborožili, žene pa bi stregle ranjencem."

SLOVENSKI LIST

List izdajata: SLOV. PROSVETNO DRUŠTVO in KONSORCIJ "NOVEGA LISTA"

Dirección:
Gral. César Díaz 1657
Buenos Aires

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

UMETNA KOŽNA JETIKA ZDEAVI PLJUČNO TUBERKULOZO

Na zadnji seji dunajske zdravniške družbe je poročal primarij dr. Kutschera o senzacionalnih uspehih pri zdravljenju težke pljučne jetike s pomočjo umetne kožne jetike.

Že nad deset let se je znani učejnjak bavil z vprašanjem zdravljenja pljučne jetike po tem novem postopku. Klasični postopek, ki ga je izdelal Robert Koch, ni dajal zadovoljivih rezultatov. Tudi drugi postopki, ki so jih propagirali v zadnjih dveh desetletjih, kakor operativni posežki in vpihavanje zraka, so v splošnem razočarali.

Dr. Kutschera je s časom opazil na svojih pacientih dve stvari, ki sta mu pokazali pot do uspešnega zdravljenja. Že prej je bilo znano dejstvo, da ljudje, ki trpijo za kožno tuberkulozo (lupusom), ne kažejo zločestih pljučnih obolenj. Še

odločilneje je vplivalo opazovanje, da je neki pacient, ki so ga zdravniki že davno proglasili za neozdravljivega in ki si je ob neki priliki nalezel kožne jetike na roki živel dolgo let brez vsake zdravniške pomoči in v razmeroma dobrem stanju.

Tako je postala dr. Kutscheri vzročna zveza med kožno in pljučno jetiko prilično jasna. Začel je s tem, da je nekaterim pacientom na umeten način vcepil žive bacile jetike na kakšen del kože. Po nekoliko cepitvah se je pojavil v pacientovem stanju večinoma popoln preobrat. Visoka vročina je izginila, gnilobni jzmečki so postajali bolj redki, pacienti so pridobili deset do dvajset kilogramov na teži.

Novi postopek ima seveda tudi svoje nasprotnike, ki se pred vsem vprašujejo ali ne utegne postati vcepljanje živih bacilov v človeka nevarno. Dr. Kutschera je pokazal z več sto primeri, da je ta postop-

CERKVENI VESTNIK

To nedeljo v Saavedro k maši ob 10. uri 30 minut.

Večernice na Paternalu ob 4. uri. Ta teden je v cerkvi sv. Antona, Caseros 2780, vsak večer pobožnost in govor namenjen predvsem moškimi. Seveda po špansko. Bo tudi prilika za velikonočno spoved, v spovednici blizu prižnice.

13. junija bomo obhajali obletnico slovenske službe božje na Avellanedi ter bo sv. maša ob 10. uri. Noben pravi Slovenec pa ne sme izostati v nedeljo 27. junija, ko bomo to bletnico slavili tudi z zunanjo slovesnostjo in zato prosim vsa slovenska društva, da pokažejo ta dan skupnost s Slovenci onstran mostu. Program bo javljen pravočasno.

Preteklo nedeljo smo bili v Lurdusu. Dan tak, da so bili še vrabci veseli in so nam pomagali prepevati. Več kot šest sto Slovencev se je zbralo od vseh strani. Celo tam od Mendoze smo imeli nekateri. Govor je imel g. Katselic. Po molitvi ki se je vršila pred lurško vatlino, se je razvila dolga procesija po arkadah navzor z lurško Marijo, ki so jo pač prvič nosile slovenska dekleta. K procesiji so se pridružili še domači in drugi in je bilo čez tisoč ljudi navzočih.

Naše petje je Argetince kar naravnost očaralo.

Hladnik Janez.

pek brez vsake nevarnosti. Vsekako se bo njena uporabnost pokazala še v nadaljnji praksi.

ZOBOZDEAVNIKA

**Dra. Samoilovič de Falicov
in Dr. Feliks Falicov**

Sprejemata od 10 do 12 in od

15—20 ure

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

LISTNICA UPRAVE

F. T., Villa Santa Rosa. — Vam bomo ponovno pošiljali list, kot želite. Pozdrav!

L. S., Alta Gracia. — Naročnini prešli v redu. Pozdrav!

M. R., Rosario. — Naročnino prešli v redu. Pozdrav!

M. F., Tartagal. — Naročnino prešli v redu Bomo oddali kot želite. Koledar vam tudi pošljemo. Pozdrav!

C. G., Chaco. — Za letoletno naročnino manjka še en peso. Če ne določite, bom odšteli od leta. Pozdrav!

Mnogi se hudujejo na nas, ker smo jim list ustavili, dasi po več mesecev in tudi leta nimajo plačane naročnine.

Še enkrat opozarjamo vseh, da kdor ne bo z naročnino v redu, ne bo dobival lista, izvzemši onih, ki iz raznih vzrokov ne morejo plačati.

KR. POSLANIŠTVO

Charcas 1705 — Bs. Aires

Kr. poslanštvo išče in poziva naslednje izseljence, da se javijo na gornji naslov:

Petar Vujičić, iz Baošiča, Boka Kotorska.

Andjela Radulović, roj. Briozzo, vdova pok. Ljube Raduloviča in njen sin

Velimir Radulović, roj. 1917 leta v Avellanedi. Po izjavah nekaterih rojakov, še menda nahajata nekje v Uruguaju.

Zofija Loser iz Baške. Tudi ta je menda v Uruguaju.

Prosi poslanštvo tudi, da bi mu sporočili, če je komu znano o pokojnikih: **Pavlu Dudoku**, sinu Pavla, vdovec in starem 50 let in o **Josipini Olsen**, hčeri Josipa, ki je živel v Chubutu. Važno je, da se javi, odkod sta, kateri občini pripadata, in če sta zapustila kaj imovine.

VELIKA TABOROVA PRIREDITEV

Sporod prireditve, ki se bo vršila v nedeljo 20. junija popoldne v dvorani ul. Alsina 2832, bo obsegal poleg že najavljene uprizoritve globoke španske drame "V NIŽAVI" tudi še nekaj prav zanimivih točk. Prosvetno društvo je objavilo sodelovati s petjem. Nekaj prav lepih pesmi (Dalmatinski šajkaš, Pogled v nedolžno oko, Ej uhnjem! in meksikansko pesem Rival) bo pa izvajal zanni kvartet Jadran (Arion) ki je s svojimi nastopi v LR 10 Radio Cultura žel že izredno laslava priznanja. Naše občinstvo bo imelo takrat priliko, da vidi in posluša ta dobri kvartet na našem odru.

In še nekaj izrednega bo na tej prireditvi:

Razprodajale se bodo srečke za

žrebanje res dragocenih dobivkov na tej prireditvi. Dobitki so:

1. SPREJEMNI RADIO - APARAT na osem žarnic, za dolge in kratke valove, nov in z izredno lepim glasom.

2. MOŠKA ZAPESTNA URA

3. FINA ŽENSKA TORBICA

4. FOTOGRAFIČNI APARAT

5. NALIVNO PERO

6. LEUTKA "BEBE MALCRIDA", v katero so vsi naši mali zaljubljeni.

Poleg navedenih dragocenih predmetov je za žrebanje določenih še 10 drugih lepih dobivkov.

Že po tem lahko sklepamo, da bo prireditev res nekaj izrednega, pa zato nanjo še prav posebno opozarjamo cenj, rojakinje in rojake.

"Toda provijant", — kruh — meso... — je jadikoval Daškov. "Mar naj jaz manje jem, da bodo oni siti?"

"Gospoda, hočete li umreti od glada, te pa boste preživljali?"

"Kar se mene tiče," odvrne Golinski, prezirljivo gledaje svojega poveljnika, "jaz sem v resnici pripravljen deliti zadnjo skorjo kruha z onimi, ki jih je usoda k nam pripeljala. Sicer pa imamo za cel mesec dovolj hrane. V tem času lahko dobimo pomoč."

Pred trdnjavo postane vpitje vedno hujše.

"Odprite vrata!" je kričala množica, toda sedaj že v drugem tonu. "Odprite, ali pa bomo udrli! Ta trdnjava je zgrajena v varstvo orenburških meščanov. Mi zahtevamo samo svoje pravice! Odprite!"

Množica je izgubila potrpežljivost. Sedaj ni več prosila, temveč se je vzvalovila kot morje, ko divja nad njim burja. Naglo se je bližala ogromnim vratom trdnjave.

Vrata pa so bila močna. Dvojna železna vrata so branila vhod.

Toda kaj pomeni železo, kaj zidovje, če narod podivja?"

"Mar boste res dovolili, da bo prišlo do skrajnosti?" vpraša Golinski svojega poveljnika. Mar ne mislite na to, kako odgovornost prevzimate s tem na sebe? — Ako takoj ne ukažete vrata odpreti, bom jaz prevzel odgovornost!"

Daškov se zdrzne. Bil je razjarjen.

"Kapetan Golinski!" zakliče zamolklo. "Kako se predrznete tako govoriti?"

"Visokost!" reče kapetan, "vem,

kaj vam dolgujem, — toda tukaj gre za življenje tisočev ljudi! Ne morem drugače postopati!"

"Tudi mi prosimo vašo Visokost, — zakličite častniki, ki so že davno začeli prezirati svojega poveljnika, — da bi sprejeli te ljudi! Mi smo pripravljene prenašati vse težkote, ki bi vsled tega nastale."

Daškov udari s pestjo po mizi.

"Pojdite k vragu!" zakriči. "Moram se ukloniti sili! Odprite vrata! Pustite gladne volkove v trdnjavo. Meni je vseeno!"

"Naj vas čuva Bog in vsi svetniki!" zakliče kapitan Golinski, — "ako so uporniki zares tako močni, kakor nom javljajo in ako ima ta Pugačev le malo daru za vojskovodjo, potem smo s takim poveljnikom izgubljeni!"

Nato pa se odločno vzravna in gre k oknu. Zunaj je še vedno vladalo silno vpitje. Množica je z vso silo udarjala po vratih, ki so že popuščala.

"Meščani!" zakliče Golinski skozi okno. "Poslušajte me."

"Mir. Mir!" se slišijo spodaj posamezni glasi. "Kapitan Golinski nam hoče nekaj povedati. On je pošten človek!"

"Kdo je župan Orenburga?" vpraša kapetan.

Neki visoki človek stopi iz množice.

"To sem jaz", reče načelnik in še enkrat ponavljam v imenu meščanov prošnjo, da nas sprejme njegova visokost knez Daškov v trdnjavo."

"Gospod župan!" reče Golinski, "v imenu njegove visokosti kneza Daškova, vam javljam sledeče:

"Zakolnite se v imenu ljudstva, da se boste v trdnjavi med obleganjem pokoravali vojaškemu redu!"

"Zaklinjam se!" reče svečano župan in dvigne roko.

"So-li možje," nadaljuje Golinski, "pripravljene boriti se in ako ne bo drugače mogoče, tudi umreti za Ruijo in našo carico Katarino?"

Tokrat ni odgovoril samo župan, temveč je cela množica vzkliknila: "Borili se bomo — umri bomo, če tako mora biti! — Živela carica Katarina! — Proč z upornikom Pugačevom, proč z razbojnikom!"

"Zavaljujem se vam v imenu njegove visokosti kneza Daškova" odgovori stari kapitan. Takoj bom zapovedal odpreti vrata!"

Po teh njegovih besedah je nastalo nepopisno veselje. Toda v tem trenutku se zasliši prasketanje pušk. Pugačevi ljudje so že napadli straže, ki so stale na meji mesta. Na obali Urala zaplapola ogromen požar in veter je prinašal pred trdnjavo dim in toploto.

"Mesto gori," zakriče nesrečni meščani. "Pugačev je tukaj!"

Škripaje se odpro vrata in množica se kot povodenj vali v trdnjavo. Nepopisna zmešnjava nastane. Nihče ni mogel vzdržati reda. Žene in otroci so popadali na zemljo, a množica je gazila po njih telesih.

"Rešite se! — Bog! — Bežite — Pugačev je tukaj — Bje stepe!"

Medtem ko so se težka vrata trdnjave zopet zapirala in gradile za njimi barikade, se je knez Daškov pečal s svojimi zasebnimi zadevami.

Podal se je v svojo spalnico, kjer

se je zgrudil na blazine.

Ta človek, ki so ga doslej šteli med najboljše vojaške caričine armade, je naenkrat pozabil svoje dolžnosti.

V najbolj nevarnem času si stari vojak ni znal drugače pomagati, kakor da je začel jokati.

Jokal je kot mali otrok. — "To naj bo moj konec?" se vpraša. "V soda! Ta Pugačev me bo takoj dal tej pustinji naj poginem? Kaka usmrtiti. Če pa bo prišlo do obleganja, bom živel kakor pes! Brez običajnih jedi. Brez miru! Hudič naj vzame vse skupaj! Rešil bom vsaj svoje premoženje!"

Močno pritisne na zvonec in v sobo stopi sluga.

"Naj pride takoj intendant!" ukaže Daškov.

"Gospod intendant", reče Daškov, ko ta po preteku par minut stopi v sobo, "moram vam sporočiti strašno vest! Upornik Pugačev je prišel s svojo vojsko pred trdnjavo, pa bo najbrž prišlo do dolgotrajnega obleganja trdnjave. Zato moramo misliti, kako naj rešimo svoje imetje!"

"Kaj ukazuje vaša Visokost?" vpraša intendant.

"V prvi vrsti gre za briljante in vrednostne papirje, ki se nahajajo v veliki kaseti! Mislim, da bi bilo še najboljšje, da jih dam zakopati vse skupaj v kaki trdnjavski kleti."

"Tam jih bodo iskali," odgovori intendant. "Po mojem mišljenju je najboljšje, da najdete kakega zanesljivega človeka, ki bo vse te dragocenosti odnesel iz trdnjave v Petrograd!"

Krojačnica "Pri Zvezdi" v ULICI TRELES 2642

(eno kvadro od postaje "La Paternal")

Vam nudim svojo najboljšo potrebo ter Vam sporoča, da ima v svoji krojačnici na razpolago in ogled veliko izbero razvrstnih oblik in površnikov.

VOLNENE OBLEKE

od \$ 48 do \$ 110

VOLNENE SUKNJE

od \$ 52 do \$ 125

HLAČE "FANTASIA"

od \$ 8 do \$ 25

ČIŠČENJE OBLEKE IN

LIKANJE \$ 2.—

Sprejemam vsakovrstne pravne obnošenih oblek!

DELO PRVOVRSTNO — BLAGO TRPEŽNO — CENE ZMERNE

Oblečite vas in se boste sami prepričali! — Rojakom se priporoča

Lastnik **STANISLAV MAVRIČ**

—

—

—

—

"Nevarnost je prevelika," reče Daškov. "Sovražniki se nahajajo že na drugi obali Urala. Kako bi se po tem takem komu posrečilo oditi iz mesta?"

Intendant trenutek pomisli, potem pa se nasmehne in reče:

"Visokost jaz sam bom odnesel ves vaš ogromni imetek na varno mesto, ako izpolnite nekatere moje pogoje!"

"Kako — vi sami, monsieur Legrin?" — razburjeno vzklikne knez. — V tem nevarnem času bi me vi samega pustili? — Kdo bo skrbel za mene? Kdo mi bo stregel? S kom se bom posvetoval, ko vas ne bo tukaj?"

(Nadaljevanje)

V DAR DOBITE
na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$, lepo sliko v barvah.
Odrpno tudi ob nedeljah.
Atelje **MARKO RADALJ**
Facundo Quiroga 1275 in 1407
DOCK SUD

KROJAČNICA "GORICA"
Vam nudim vsakovrstno blago za obleke in površnike po najnižjih cenah Delo prvostno.
Se priporoča rojakom
FRANC LEBAN
Warnes 2191
Buenos Aires